

ΔΕΛΤΙΟ ΘΥΕΛΛΗΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ', ΤΕΥΧΟΣ 63/43, ΜΑΡΤΙΟΣ 2023, ΤΙΜΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ 1 ΕΥΡΩ

Να τους διώξουμε!

Ο μεγαλειώδεις κινητοποιήσεις για το έγκλημα των Τεμπών, οι μεγαλύτερες μετά τα αντιμημονιακά συλλαλητήρια της περιόδου 2010-11, πιστοποιούν κοινωνική οργή και αγωνιστική διάθεση που ξεπέρνουν κατά πολύ τα προηγούμενα αίσχη της κυβέρνησης Μητσοτάκη, με προεξάρχοντα αυτά της ακρίβειας και των υποκλοπών. Τώρα το πολύνεκρο δυστύχημα, με την πλειονότητα των θυμάτων να είναι νέα παιδιά, σε συνδυασμό με την αποκάλυψη της νεοφιλελεύθερης ασυδοσίας στο ξεπούλημα και την ασφάλεια των σιδηροδρομικών μεταφορών, καθώς και την τερατώδη επιχείρηση συγκάλυψης των κυβερνητικών ευθυνών στο έγκλημα, ξεχειλίζουν το ποτήρι. Μάλιστα, για πρώτη φορά, καταγράφεται δυσμενής τροποποίηση των εκλογικών συσχετισμών για τη Μητσοτάκης Α.Ε.

Την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές δεν γνωρίζουμε το χρόνο διεξαγωγής των εκλογών, ωστόσο είμαστε βέβαιοι ότι τόσο το προεκλογικό κλίμα όσο –ίσως– και η έκβαση τους θα επηρεαστούν από το έγκλημα των Τεμπών και, κυρίως, την κινηματική κατακραυγή απέναντί του. Βέβαια, τούτο δεν σημαίνει πως περιμένουμε πρωτιά του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά ότι η κινητοποίηση εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπων σε όλη την Ελλάδα, ιδίως νέων, προσδίδει μια δυναμική στην περίοδο και εντείνει την απονομιμοποίηση της κυβέρνησης. Έχουμε επίγνωση της αρκετά μεγάλης συνοχής της Δεξιάς και των πρωτοφανών μηχανισμών χειραγώγησης που διαθέτει, καθώς και της αναξιοπιστίας του ΣΥΡΙΖΑ και της ψοφοδεούς αντιπολίτευσής του. Ωστόσο επιμένουμε: Ο αποφασιστικότερος παράγοντας πτώσης της κυβέρνησης παραμένει η λαϊκή κινητοποίηση.

Το πρώτο φωτεινό σήμα ήταν ο επίμονος και πολυσχιδής αγώνας των σπουδαστών-ριών των δραματικών σχολών για την κατάργηση του

πτυχίου τους και των υπόλοιπων καλλιτεχνών, ο οποίος με τη μαζικότητα, την επινοητικότητα και τη νεανική ορμή του υποχρέωσε την κυβέρνηση σε κάποιου τύπου υποχώρηση, αλλά συνεχίζεται με ένταση, συμμετέχοντας δυναμικά και στις κινητοποιήσεις για το έγκλημα των Τεμπών. Ο ρόλος του

νεανικού πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένου του εφηβικού, στις κινητοποιήσεις είναι καταλυτικός και υπερβαίνει το «συμβάν» των εκλογών, αν και στον έναν ή τον άλλο βαθμό θα το επιπρέασε. Η νεολαία, αντιμετωπίζοντας πρωτοφανείς αποκλεισμούς, αβεβαιότητες και περιπλανήσεις, δίνει σε μαζική κλίμακα το αγωνιστικό «παρών» και καλείται, καθώς δεν διαθέτει πλειοψηφικούς οργανικούς δεσμούς με την Αριστερά και το ανταγωνιστικό κίνημα, όχι εξαιτίας της, αφενός να οριοθετηθεί απέναντι στην «αντιπολιτική» («όλοι ίδιοι είναι»...), που ευνοεί αποκλειστικά τη Δεξιά, και αφετέρου να αναζητήσει τους δρόμους της κοινωνικής αντιπολίτευσης σε όποια κυβέρνηση και αν προκύψει από τις εκλογές.

Είχαμε τη γνώμη, με επίγνωση της αδυναμίας εφαρμογής της, ότι, σε κεντρικό πολιτικό πεδίο, ο μόνος δρόμος πτώσης της κυβέρνησης Μητσοτάκη από τα αριστερά ήταν η συγκρότηση μετώπου ΣΥΡΙΖΑ – ΚΚΕ – ΜΕΡΑ στη βάση ενός μίνιμου κυβερνητικού προγράμματος υπεράσπισης των αναγκών των εργαζομένων και των πληβειακών στρωμάτων, σε συνδυασμό με την προώθηση ενωτικών αγώνων για την άμεση διεκδίκησή τους. Φυσικά, ο ΣΥΡΙΖΑ συνεχίζει το άσπονδο φλερτ του με το αμαρτωλό ΠΑΣΟΚ και το σισύφειο έργο της αναζήτησης του ανύπαρκτου Κέντρου, το ΚΚΕ κατασκευάζει με αντικαπιταλιστική επιμονή, αλλά ουδόλως αντιδεξιά διάθεση το... αντιπυρηνικό καταφύγιό του και μόνο το ΜΕΡΑ αποδεικνύει έντιμη και αγωνιστική ενωτική στάση.

Δεν είναι ρόλος του Δελτίου Θυέλλης να υποδεικνύει συγκεκριμένη εκλογική στάση, είναι όμως ρόλος του να τονίζει την ανάγκη απαλλαγής μας από τη Μητσοτάκης Α.Ε. και τον αναντικατάστατο ρόλο της ανάπτυξης των κοινωνικών αγώνων και του ανταγωνιστικού κινήματος.

Πάρε με

Μια κοινότοπη φράση που συνήθως απευθύνουν οι γονείς στα παιδιά τους, συμπύκνωσε τον αβάσταχτο πόνο της τραγωδίας στα Τέμπη και μετατράπηκε στο βασικό σύνθημα του κινήματος διαμαρτυρίας. Το «πάρε με όταν φτάσεις», όταν πια γίνεται φανερό ότι το παιδί δεν θα φτάσει στον προορισμό του, αποκτάει έναν τελείως διαφορετικό χαρακτήρα από τον συνήθη. Από κοινότοπη φράση μετασχηματίζεται στο σύμβολο του αδόκητου θανατικού που συγκλόνισε ολόκληρη την κοινωνία.

Από τη μια μεριά η πολύ νεαρή ήλικια της πλειονότητας των θυμάτων και από την άλλη η εξωφρενική αθλιότητα των κάθε λογής «αξιωματούχων» προκάλεσαν ένα κύμα θλίψης που γρήγορα έγινε τουσυνάμιο οργής. Στις καθημερινές συζητήσεις, τις αντιδράσεις στα σόσιαλ μίντια, καθώς και στις κινητοποιήσεις η ένταση των συναισθημάτων είναι πρωτόγνωρη.

Τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές τα γεγονότα είναι εν εξελίξει, οπότε δεν μπορεί να προσδιοριστεί ο ακριβής πολιτικός αντίκτυπος της τραγωδίας. Όλα όμως δείχνουν ότι θα αφήσει βαθύ το αποτύπωμά της και θα καταστεί σημείο καμπής στη διαμόρφωση της κοινωνικής συνείδησης.

Οι ζωές που χάθηκαν τόσο άδικα δεν μπορούν να γυρίσουν πίσω. Άλλα η απαίτηση για δικαιοσύνη και αλήθεια δεν είναι μόνο ηθικό χρέος στους 57 νεκρούς. Αποτελεί ταυτόχρονα το πρώτο αποφασιστικό βήμα για μην ξαναγίνει τέτοια καταστροφή, για να αρχίσουμε να αναστίνουμε μέσα στο ζόφο που μας πνίγει.

Το ιδιωτικό, το κρατικό, το δημόσιο

Η Αριστερά κάνει πολύ καλά που τονίζει τη σημασία της ιδιωτικοποίησης των σιδηροδρόμων. Μπορεί το δυστύχημα στα Τέμπη να έγινε στο χώρο ευθύνης του (κρατικού ΟΣΕ), αλλά η ιδιωτικοποίηση της ΤΡΑΙΝΟΣΕ που πραγματοποιήθηκε από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ το 2017 ως μέρος των μνημονιακών υποχρεώσεων, συνιστά βασικό παράγοντα για τα διαλυτικά φαινόμενα στους σιδηροδρόμους.

Το σπάσιμο των σιδηροδρόμων σε τρεις εταιρίες (υποδομές, έργα, μεταφορικό έργο) δεν έγινε για να βελτιωθεί η λειτουργία τους, αλλά για να πουληθεί το φιλέτο τους (ιδηλαδή η εμπορική διαχείριση) στους ιδιώτες. Στην πραγματικότητα, η τριχοτόμηση μιας λειτουργίας που είναι από τη φύση της ενιαία, περιπλέκει τις εσωτερικές διαδικασίες και φέρνει τις επιμέρους εταιρίες σε κόντρα σχετικά με το ποιος επωμίζεται τα κόστη και τις ευθύνες.

Το βασικό όμως είναι ότι βάζει ως κεντρικό (ή και μοναδικό) κριτήριο λειτουργίας τη σχέση οικονομικού κόστους και οικονομικού οφέλους. Αυτό σημαίνει περικοπές προσωπικού, ακύρωση των επενδύσεων που δεν θεωρούνται οικονομικά αποδοτικές, υποχωρήσεις στην ασφάλεια – χαρακτηριστική η μη ύπαρξη δεύτερου σταθμάρχη στη Λάρισα. Η ιδιωτικοποίηση δεν είναι μόνο πώληση ενός τμήματος του ΟΣΕ, αλλά μια ιδιωτικοοικονομική λογική της συμπίεσης του

κόστους με κάθε μέσο, ακόμα και στις εταιρίες υπό κρατικό έλεγχο. Με τους όρους της αγοράς ο δεύτερος σταθμάρχης είναι περιττό κόστος γιατί στην καθημερινότητα θα κάνει από λίγα πράγματα έως τίποτα. Με όρους ασφάλειας όμως είναι αυτός που θα σώσει ζωές όταν γίνει το λάθος.

Η επανακρατικοποίηση

Ωστόσο, η Αριστερά δεν κάνει καλά να λέει λίγα ή να μη μιλάει καθόλου για τη λειτουργία του κράτους, η οποία έπαιξε μείζονα ρόλο στην τραγωδία των Τεμπών. Δεν είναι μικρό θέμα ότι το σύστημα της τηλεδιοίκησης το πληρώνουμε και το ξαναπληρώνουμε τα τελευταία 17 χρόνια χωρίς να είναι σε λειτουργία – σε ποια ιδιωτική επιχείρηση θα γινόταν αυτό; Ούτε είναι μικρό θέμα η απουσία οποιουδήποτε μηχανισμού ελέγχου των κρατικών προμηθειών, ακόμα και στις περιπτώσεις που είναι εξόφθαλμη η κακοδιαχείριση, όπως αυτή της τηλεδιοίκησης. Και εννοείται ότι δεν είναι μικρό θέμα οι μεγάλες κλοπές των υλικών από τις σιδηροδρομικές γραμμές, οι οποίες πρύποθέτουν την ύπαρξη οργανωμένων κυκλωμάτων. Αυτό που συμβαίνει με την περιουσία του ΟΣΕ είναι πραγματική λεηλασία και δεν μπορούμε να το υποβαθμίζουμε. Αν υπήρχε το σύστημα της τηλεδιοίκησης θα είχε αποφευχθεί η σύγκρουση των τρένων.

Επιπλέον, η Αριστερά δεν μπορεί να μιλάει απλώς για επανακρατικοποίηση, χωρίς

να λέει τίποτα για το ποιος θα είναι ο κρατικός τομέας στον οποίο θα ενταχθεί η ΤΡΑΙΝΟΣΕ. Η κοινή εμπειρία είναι ότι στον παλιό ΟΣΕ γινόταν πάρτι των προμηθευτών και του ρουσφετιού, ενώ οι προσφερόμενες υπηρεσίες ήταν χαμηλού επιπέδου. Αυτός ο κρατικός σιδηροδρόμος δεν ήταν δημόσιο αγαθό, δηλαδή δεν προσέφερε ποιοτικές υπηρεσίες προς όφελος της κοινωνίας και του περιβάλλοντος.

Η ιδιωτικοποίηση διατήρησε αναλογίωτα όλα τα παλιά κακώς κείμενα και πρόσθεσε καινούργια προβλήματα, οδηγώντας σε διαλυτικά φαινόμενα. Για λόγους ασφάλειας, οικονομίας και περιβαλλοντικής προστασίας πρέπει να σκεφτούμε τον σιδηροδρόμο ως δημόσιο αγαθό και να διεκδικήσουμε να γίνει. Το δημόσιο αγαθό έχει όμως ως βασική προϋπόθεση ένα διαφορετικό κράτος.

Η χώρα που παράγει έθνικες τραγωδίες

Μια παλιά κινέζικη παροιμία... λέει ότι κάθε κυβέρνηση στην Ελλάδα βρίσκεται αντιμέτωπη με μια τουλάχιστον «εθνική τραγωδία», δηλαδή με ένα πολύνεκρο δυστύχημα που αναδεικνύει την εγκληματική αβελτηρία του κρατικού μηχανισμού σε συνδυασμό με την αρπακτικότητα των ιδιωτικών συμφερόντων. Εξαίρεση αποτελεί η κυβέρνηση Σαμαρά, της οποίας η διάρκεια ήταν πολύ μικρή. Άλλα, από το τροχάδι στα Τέμπη στο ναυάγιο του Σάμινα, από τις φωτιές της Ηλίας στην πλημμύρα της

όταν φτάσεις

Μάνδρας και από το Μάτι στα τωρινά Τέμπη, αυτή η «ισχυρή χώρα – πυλώνας σταθερότητας σε όλη την περιοχή» παράγει διαρκώς τραγωδίες.

Η τυπολογία

Ο σα βγαίνουν στο φως της δημοσιότητας για τα Τέμπη και κάνουν τον κόσμο να μιλάει για έγκλημα, είναι απολύτως συμβατά με την τυπολογία της «εθνικής τραγωδίας» που ευδοκιμεί στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα:

-Πρόκειται για καταστροφή που θα μπορούσε ανέτα να είχε αποφευγθεί.
-Πρόκειται για καταστροφή για την οποία οι αρμόδιες Αρχές έχουν εγκληματική ευθύνη, αφού δεν έπραξαν όσα οφειλαν, προκειμένου να μην υπάρξει εκατόμβη.
-Πρόκειται για καταστροφή για την οποία οι Αρχές γνώριζαν ότι θα μπορούσε να συμβεί.
-Πρόκειται για καταστροφή που συνέβη σε μέσο που είναι ταυτισμένο στην κοινωνική συνείδηση με την ασφάλεια.

Γενικά, για μια ακόμα φορά επιβεβαιώνεται η γενικευμένη αίσθηση ότι στην Ελλάδα ζούμε από τύχη.

Η διαφορά

Ωστόσο, η τραγωδία των Τεμπών παρουσιάζει μια σημαντική διαφορά σε σχέση με «εθνικές τραγωδίες», όπως εκείνη στο Μάτι. Αυτή τη φορά δεν έχουμε κάποιο φυσικό φαινόμενο του οποίου οι συνέπειες μετατράπηκαν σε τραγωδία λόγω του ξεχαρβαλώματος του κρατικού μηχανισμού. Στα Τέμπη η τραγωδία είναι 100% αποτέλεσμα του ανθρώπινου παράγοντα – και δεν εννοούμε το λάθος του σταθμάρχη. Δεν έπαιξε ρόλο κανένας εξωτερικός παράγοντας πλην των πολιτικών που απαξίωσαν τον σιδηροδρομο, της ληστρικής κατάστασης που επικρατεί στις κρατικές προμήθειες, της ιδιωτικοποίησης που προκάλεσε διάλυση, της προτεραιότητας του κέρδους έναντι της ασφάλειας, καθώς και της εγκληματικής αδιαφορίας της κυβέρνησης, η οποία αποδεικνύεται ανίκανη σε οτιδήποτε άλλο πλην των «δουλειών».

Η τραγωδία στα Τέμπη είναι μια από τις πιο τρομακτικές αποδείξεις ότι ο εφαρμοσμένος βαλκανικός νεοφιλελευθερισμός συνιστά μια διαρκή απειλή για τις ζωές μας.

Απειλή όχι με τη μεταφορική έννοια του όρου, αλλά την κυριολεκτική.

Το όριο της επικοινωνίας

Στις μέρες μας η μεγάλη πολιτική είναι κατά κύριο λόγο επικοινωνία. Μικρή σημασία έχει το τι λές και ακόμα μικρότερη το τι κάνεις. Αυτό που έχει σημασία είναι ο τρόπος που απευθύνεσαι στους πελάτες/ψηφοφόρους. Αυτό που μετράει είναι το μήνυμά σου να διαμορφώνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να κερδίζεις τις εντυπώσεις. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι σήμερα ονομάζεται επικοινωνία ότι παλιότερα ονομαζόταν προπαγάνδα. Ενδεχομένως, θα μπορούσαμε επίσης να ισχυριστούμε ότι επικοινωνία είναι μια προπαγάνδα τόσο διευρυμένη και ισχυρή που απορροφά το μεγαλύτερο μέρος του περιεχομένου της πολιτικής.

Εν μέσω πτωμάτων

Ακόμα κι εν μέσω πτωμάτων το πολιτικό κοδημοσιογραφικό σύμπλεγμα συζητάει κατά κύριο λόγο για την επικοινωνία: αν η επικοινωνιακή πολιτική της κυβέρνησης ήταν καλή τα πρώτα εικοσιτετράωρα μετά την τραγωδία, αν στη συνέχεια οι κυβερνητικοί ιθύνοντες πανικοβλήθηκαν και άρχισαν τα λάθη, πώς τα πάει η Νέα Δημοκρατία στα Τέμπη σε σχέση με τον ΣΥΡΙΖΑ στο Μάτι, αν ο Τσίπρας έκανε καλά που κράτησε χαμηλούς τόνους τις πρώτες 10 μέρες μετά τη σύγκρουση των δύο τρένων. Επικοινωνία είναι και η επίδειξη πένθους είτε στη σοβαρή μορφή της (που είδαμε στις επισκέψεις των πολιτικών αρχηγών στον τόπο του δυστυχήματος) είτε στη γελοία εκδοχή της – εδώ το χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα κλάματα των υπουργών στο Υπουργικό της 9ης Μαρτίου. Όλα επικοινωνία λοιπόν.

Η πραγματικότητα

Η μόνως όχι; Νομίζω ότι η τραγωδία στα Τέμπη, με το κύμα λαϊκού πένθους και οργής που προκάλεσε, κατέδειξε τα όρια της επικοινωνίας. Και το έκανε αυτό με δύο τρόπους. Ο πρώτος (που έχει συζητηθεί μάλιστα ευρέως) ήταν ότι γκρέμισε την

εικόνα που είχε φιλοτεχνήσει για τον εαυτό της η κυβέρνηση Μητσοτάκη. Μια κυβέρνηση η οποία είχε στήσει τον πιο αποτελεσματικό επικοινωνιακό μηχανισμό που έχουμε δει ποτέ στα ελληνικά πολιτικά πράγματα. Παρά τη φθορά από τις υποκλοπές και την ακριβεία, η εικόνα της κυβέρνησης μέχρι τα Τέμπη ήταν αυτή του αποτελεσματικού «επιτελικού κράτους» που έχει βάλει σε μια σειρά τη διοίκηση της χώρας. Ενός επιτελικού κράτους σαφώς πιο αξιόπιστου από τους ερασιτέχνες μαδουραίους του ΣΥΡΙΖΑ.

Στα Τέμπη το επιτελικό κράτος αναμετρήθηκε με την πραγματικότητα και κατέρρευσε σα χάρτινος πύργος. Μέσα από τα συντρίμμια των τρένων αποκαλύφθηκε η διάλυση των υποδομών και η παντελής αδιαφορία της κυβέρνησης γι' αυτό που θα έπρεπε να είναι το περιεχόμενο της πολιτικής: η εξυπηρέτηση του γενικού συμφέροντος.

Ο τρόπος της πολιτικής

Τα Τέμπη ανέδειξαν όμως και με ένα δεύτερο τρόπο το όριο της επικοινωνίας. Η επανάκαμψη του λαϊκού παράγοντα στο προσκήνιο διαφοροποιεί τόσο την ατζέντα όσο και τον τρόπο αντίληψης της πολιτικής. Κάτι που λειτουργούσε χτες, σήμερα φαίνεται εσφαλμένο.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η αναφορά του Μητσοτάκη στο ανθρώπινο λάθος ως βασική αιτία του δυστυχήματος. Αυτό κανονικά δεν θα ήταν τεράστιο λάθος γιατί μέσω της στοχοποίησης του σταθμάρχη θα μπορούσε να προστατευτεί η κυβέρνηση – ανάλογες μέθοδοι έχουν χρησιμοποιηθεί με επιτυχία στο παρελθόν. Ωστόσο, στη δεδομένη χρονική συγκυρία η αναφορά Μητσοτάκη θεωρήθηκε πρόκληση και πυροδότησε τη λαϊκή οργή. Ήταν τόσο αρνητικό το κλίμα που μέσα σε τρεις μέρες έγινε κωλοτούμπα και ο Μητσοτάκης ανέλαβε (τρόπον τινά) την πολιτική ευθύνη και ζήτησε συγγνώμη (λέμε τώρα).

Η επικοινωνία στην ουσία είναι η μέθοδος με την οποία η εξουσία πείθει την κοινωνία. Για να λειτουργήσει, πρέπει η κοινωνία να αποδέχεται το πλαίσιο που βάζει η εξουσία για το τι είναι ορθό και τι όχι. Στη στιγμή όμως της ανταρσίας, όταν η κοινωνία στρέφεται εναντίον της εξουσίας, η επικοινωνία φτάνει στο όριό της.

Γιάννης Αλμπάνης

ΕΦΕΤ
-ΟΨΗ

Δικαιοσύνη και νομιμοποίηση της αδικίας

Tο δικαστικό σύστημα παραδοσιακά έτεινε προς την οικοδόμηση μιας μεγάλης εικόνας που αναφέρεται στην απονομή δικαιοσύνης σε σύνδεση με την κοινωνία, τουλάχιστον σε επικοινωνιακό επίπεδο και για την τιμή των όπλων.

Σήμερα αυτό το σχήμα μοιάζει παρωχημένο. Το πολιτικό σύστημα μέσω των σημείων ενδιαφέροντός του κατάργησε αυτή την αναφορά. Η καθολική συστηματική αντίδραση, άλλωστε, απέναντι στο κοινό περί δικαίου αίσθημα δίνει τον τόνο.

Οι μηχανισμοί συντήρησης του πολιτικού συστήματος ενδημούν και ενεργοποιούνται ακαριαία όταν υπάρχει η παραμικρή υπόμνηση της κρατικής αυθαιρεστίας.

Η δικαιοσύνη, ως πολιτική δύναμη πια, αναλαμβάνει τη διαχείριση του ζητήματος και λειτουργεί αποσθετικά, αναβάλλοντας την επίλυση του προβλήματος σε μεταγενέστερο χρόνο.

Ταυτόχρονα, ενεργοποιείται ο μηχανισμός της συγκάλυψης. Αυτός συγκεκριμένα υποβοηθείται από τη δημοσιογραφική αποτύπωση των τεκταινομένων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα οι υποκλοπές.

Σκάνδαλο ικανό να γκρεμίσει οποιαδήποτε κυβέρνηση, διότι απλά κουρελιάζεται πέρα ως πέρα η ουσία του δημοκρατικού πολιτεύματος. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου δίνει εντολή να διερευνηθούν οι διαρροές για το θέμα και όχι για την ουσία του ζητήματος. Βοηθό του στην παράνοια

έχει τα πληρωμένα και άρα δεσμευμένα μέσα μαζικής ενημέρωσης που ασχολούνται με το predator σαν να ήταν ένας βιομηχανικός ίος που παρεπιδημεί στους απρόσεκτους χρήστες του διαδικτύου. Η greek mafia, δομικό στοιχείο της δεξιάς πολιτικής δομής, δεν θίγεται από τη δικαστική εξουσία γιατί πρώτον αυτή δεν θέλει και δεύτερον δεν μπορεί. Η χαμερής διαχείριση και τα φτηνά κόλπα χαρακτηρίζουν τη δικαστική αντιμετώπιση των σχετικών υποθέσεων. Αυτά όμως λίγο πιο πριν.

Το έγκλημα στα Τέμπη αποκάλυψε πλήρως τη δομή της πολιτικής διαχείρισης που κυριάρχησε τα τελευταία χρόνια με κύριο πρωταγωνιστή το κράτος της Δεξιάς. Εδώ όμως το αφήγημα δεν ακούγεται πια. Η επιχειρηθείσα συγκάλυψη δεν θα περάσει.

Για πρώτη φορά η κοινή γνώμη δεν συναινεί στον επιχειρούμενο εκμαυλισμό.

Η αφόρητη οδύνη λύνει τα μάγια και καταλύει τα φέματα. Είναι ωστόσο βέβαιο ότι η ευτέλεια θα επιχειρήσει την εκ νέου επικράτησή της. Η ποινική ευθύνη των πολιτικών προσώπων που εμπλέκονται τεκμαίρεται απολύτως. Ο δόλος τους επίσης. Η διαφθορά, η διαπλοκή και η ληστρικότητα του δεξιού κράτους δεν μπορούν πια να κρυφτούν.

Η μέχρι τώρα μεθοδολογία της συγκάλυψης κρίνεται πλέον σε δομικό επίπεδο. Η δεξιά κυβέρνηση θα καταρρεύσει ως αποτέλεσμα της ακατασίγαστης πάλης της κοινωνίας με τον παραλογισμό:

Άννη Παπαρούσου
Δικηγόρος

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

- Αγωνιζόμαστε ενάντια στον καπιταλισμό, την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, τη δικτατορία των αγορών και την εμπορευματοποίηση της ζωής μας, για μια κοινωνία ίσης ελευθερίας και ελεύθερης ισότητας, για την κοινωνική απελευθέρωση και τον κομμουνισμό.
- Αγωνιζόμαστε ενάντια στον εθνικισμό και το ρατσισμό, για την ενότητα των εργαζομένων πέρα από σύνορα και πατρίδες, ενάντια στον ιμπεριαλισμό και το μιλιταρισμό, στο πλευρό όλων των λαών και των κινημάτων που παλεύουν ενάντια στην κατοχή, για την εθνική αυτοδιάθεσή τους.
- Αγωνιζόμαστε ενάντια στις έμφυλες διακρίσεις, το σεξισμό, την ομοφοβία και την πατριαρχία, εμφορούμενες-οι από το φεμινιστικό «μια αναγκαία σύγκρουση για ένα κοινό μέλλον», για έναν κόσμο όπου ο προσωπικός αυτοκαθορισμός θα αποτελεί προϋπόθεση της συλλογικής ευτυχίας.
- Αγωνιζόμαστε ενάντια στη λεηλασία του περιβάλλοντος και τη νεοφιλελεύθερη αρπακτικότητα, για την εφαρμογή ενός διεθνούς σχεδίου ολιγαρκούς αφθονίας, ήπιων μορφών ενέργειας, ισόρροπης ανάπτυξης και διεθνούς αλληλεγγύης.
- Αγωνιζόμαστε για τα πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα με την οπτική τόσο της βελτίωσης της ζωής των κυριαρχούμενων τάξεων όσο και της διεύρυνσης των χώρων ελευθερίας των κοινωνικών αγώνων και κινημάτων.
- Αγωνιζόμαστε για την ανασύνθεση και την αντεπίθεση του κοινωνικού κινήματος, τη δημιουργία συγκρουσιακών ανατρεπτικών υποκειμένων, για μια Αριστερά αντικαπιταλιστική, διεθνιστική και ελευθεριακή.

Μη σκοτώνετε τον πολιτισμό

Εδώ και τέσσερα χρόνια η κυβέρνηση Μητσοτάκη με υπουργό Μενδώνη πλήπτουν σοβαρά τον πολιτισμό. Από τη μια η απαξίωση του σύγχρονου πολιτισμού, των καλλιτεχνών, του έργου και των σπουδών τους από το ίδιο τους το υπουργείο, από την άλλη η άνευ προηγουμένου προσπάθεια διάλυσης της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας και της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομίας. Το ζήσαμε με το ξήλωμα των αρχαιοτήτων στο σταθμό Βενιζέλου, τα τσιμέντα στην Ακρόπολη, το μακρόχρονο δανεισμό αρχαιοτήτων στο εξωτερικό έως 50 χρόνια, το σκάνδαλο με τα 161 κυκλαδικά ειδώλια της συλλογής Στερν. Και η λίστα με τα κατορθώματα της κυβέρνησης μεγαλώνει σόσο και η προεκλογική περίοδος: Στις 13 Φεβρουαρίου ψηφίστηκε στη Βουλή ο νόμος 5021/2023 για τον «εκσυγχρονισμό της μουσειακής πολιτικής», με τον οποίο τα πέντε μεγάλα μουσεία της χώρας (Εθνικό Αρχαιολογικό, Βυζαντινό και Χριστιανικό, Αρχαιολογικό Ήρακλείου, Αρχαιολογικό Θεσσαλονίκης, Βυζαντινό Πολιτισμού Θεσσαλονίκης) αποκόπονται από την Αρχαιολογική Υπηρεσία και μετατρέπονται σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

Πρόκειται για τα πιο κερδοφόρα και με τη μεγαλύτερη επισκεψιμότητα μουσεία, με πλούσιο έργο, δεκάδες περιοδικές εκθέσεις, δημοσιεύσεις, καταλόγους και με αρκετά βραβεία και εκθέσεις στο εξωτερικό. Όλα αυτά δηλαδή που περιγράφονται στους σκοπούς του νέου νόμου και πραγματοποιούνται ήδη με το δημόσιο χαρακτήρα των μουσείων. Και τα κάνουν πολύ καλύτερα από το Μουσείο Ακρόπολης, ΝΠΔΔ ήδη από το 2009.

Σε αυτά τα μουσεία όμως θα διοριστούν απευθείας από την υπουργό διοικητικά συμβούλια αποτελούμενα από εκλεκτούς της πολιτικής γησίσας χωρίς να έχουν την απαιτούμενη επιστημονική κατάρτιση, αφού προσπατούμενο είναι να «έχουν διακριθεί στο αντικείμενό τους». Κάπως σαν την κυρία Βαρδινογιάννη, που διορίστηκε μέλος του ΔΣ του Μουσείου Ακρόπολης – γνωστά τα προσόντα που διαθέτει.

Θα έχουν, λέει, οικονομική αυτοτέλεια τα νέα μουσεία. Μόνο που δεν λέει ότι τα έσοδα όλων των κρατικών μουσείων πηγαίνουν στον ΟΔΑΠ (πρώην Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων), που τα αναδιανέμει, αποδίδοντας ποσοστό στον κρατικό προϋπολογισμό, κάτι που δεν κάνουν τα ΝΠΔΔ. Πέρυσι, το Μουσείο Ακρόπολης (ΝΠΔΔ) χρηματοδοτήθηκε από το κράτος με 600.000 ευρώ, ενώ το Μουσείο Μπενάκη (ΝΠΔΔ) με 1.900.000 ευρώ.

Αν βέβαια συνδυάσουμε την αλλαγή καθεστώτος στα μουσεία και τα παραρτήματα που θέλουν να ιδρύσουν στο εξωτερικό με τη νομιμοποίηση της αρχαιοκαπηλίας μέσω της συλλογής Στερν, τον μακρόχρονο δανεισμό αρχαιοτήτων με τις γελοίες προσπάθειες του Κούλη για την «επιστροφή» των γυλυπτών του Παρθενώνα και το σχέδιο για την επέκταση του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου με τον κλειστό αρχιτεκτονικό διαγωνισμό πληρωμένο από το Ίδρυμα Λαιμού και εμπνευσμένο από τη Μαρέβα, έχουμε μια καλή εικόνα του τι πρόκειται να ακολουθήσει.

Μουσειακή πολιτική με βάση τους νόμους της αγοράς, είσοδος των ιδιωτών και του επιχειρηματικού κεφαλαίου στην καρδιά του πολιτισμού, με τα ευρήματα να αντιμετωπίζονται ως ανταλλάξιμα και εξαγοράσιμα έργα τέχνης. Τέτοια μουσεία ονειρεύονται και επικαλούνται τα ευρωπαϊκά και τα αμερικανικά ως πρότυπα – μόνο που αυτά εκθέτουν έργα τέχνης, προϊόντα αρχαιοκαπηλίας τα περισσότερα, ενώ τα δημόσια μουσεία στην Ελλάδα, που αποτελούν πρωτοπορία στη μουσειακή πολιτική πανευρωπαϊκά, εκθέτουν και αναδεικνύουν το παρελθόν μιας κοινωνίας σε συνέχεια, από το χώμα στη βιτρίνα, και έχουν στενή σχέση με αυτό.

Οι εργαζόμενοι του υπουργείου Πολιτισμού αντιστέκονται εδώ και τέσσερα χρόνια στις προθέσεις της πολιτικής γησίσας, με κλιμάκωση του αγώνα τους τελευταίους δύο μήνες, με συνεχόμενες στάσεις εργασίας, απεργίες, αποχή από διοικητικά καθήκοντα, κινητοποιήσεις, πορείες, συντονισμό με τους καλλιτέχνες που βρίσκονται στο δρόμο αλλά και με άλλους κοινωνικούς φορείς. Στην Κρήτη, οι κινητοποιήσεις των κατοίκων για τα νοσοκομεία τους συνδυάστηκαν με τον αγώνα για το δημόσιο χαρακτήρα των μουσείων.

Με κόπο και επιμονή, παρά τις προσπά-

θειες απαξίωσης των κινητοποιήσεων από την υπουργό, καταφέραμε να συσπειρωθεί ο κόσμος του πολιτισμού, ακόμα κι αν αυτό δεν φάνηκε σε κανένα από τα πετσωμένα ΜΜΕ. Το νομοσχέδιο ψηφίστηκε μόνο από την κυβερνητική πλειοψηφία και από κανένα κόμμα της αντιπολίτευσης.

Την επόμενη κιόλας μέρα των ΝΠΔΔ, οι προθέσεις της κυβέρνησης φάνηκαν καθαρά: Στην παρουσίαση του σχεδίου για την υπογειοποίηση του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου οι εργαζόμενοι που διαμαρτύρονταν βρίσκονταν στο πεζοδρόμιο φρουρούμενοι από ΜΑΤ, ενώ στο προαύλιο πηγαινο-

έρχονταν πολυτελή οχήματα που μετέφεραν επισήμους. Σε έναν από τους λίγους ελεύθερους και ανοιχτούς χώρους του κέντρου, τον οποίο θα χαλάσουν προκειμένου να μπορούν να κάνουν το παιχνίδι τους πλούσιοι ιδιώτες στα εξευγενισμένα Εξάρχεια.

Μητσοτάκης και Μενδώνη έχουν παράδωσει τον πολιτισμό σε επιχειρηματικά συμφέροντα, απαξιώνοντας όσους αντιστέκονται στα σχέδιά τους. Ιδίως οι αρχαιολόγοι, ακούμε συνεχώς ότι αποτελούμε εμπόδιο στην ανάπτυξη, είμαστε αριστεριστές, είμαστε δήθεν αρχαιολόγοι κ.λπ. Αυτή η απαξίωση, σε συνδυασμό με τη διευκόλυνση των εργολαβικών συμφερόντων και την άνεση με την οποία δρουν οι μαφίες στη χώρα, οδήγησαν στο αναπόφευκτο: Ο συνάδελφός μας αρχαιολόγος Μ. Ψαρρός έπεσε θύμα μαφιόζικης επίθεσης με άγριο ξυλοδαρμό που τον οδήγησε στο νοσοκομείο με σοβαρά τραύματα. Ο συνάδελφος χειρίζεται υποθέσεις της Μυκόνου, όπου η μαφίες παιζουν σκληρό παιχνίδι όταν δεν τους γίνονται τα χατάρια. Θα μας βρουν μπροστά τους όμως!

Κάτω τα χέρια από τα δημόσια μουσεία, κάτω οι μαφίες, κάτω οι ιδιωτικοί ποιησεις, κάτω η χειρότερη κυβέρνηση της Μεταπολίτευσης!

Αρχοντία Κούκου

Εθνικό
Μουσείο

Θα τα κόψουν ή δεν θα τα κόψουν;

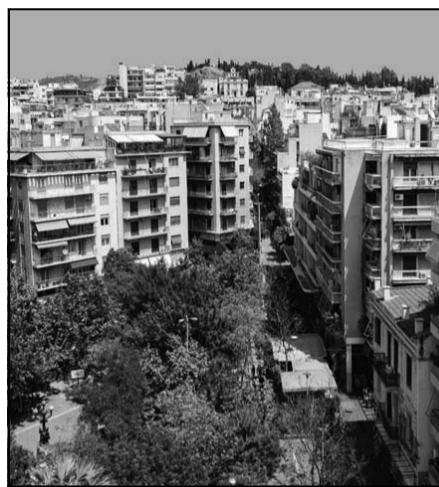
Μιλάμε για τα δέντρα στην Πλατεία Εξαρχείων. Η κυβέρνηση της ΝΔ θέλει να κατασκευάσει έναν από τους σταθμούς της σχεδιασμένης γραμμής 4 του Μετρό στην πλατεία. Δεν θέλει να πληρώσει κατίτις παραπάνω για να γίνει αυτή η δουλειά υπόγεια, αλλά θέλει να σκάψει μια τεράστια τρύπα που θα μείνει για τουλάχιστον οχτώ χρόνια. Θα κάβανε τα δέντρα και θα μας κατέστρεφαν τη μόνη πλατεία στο κέντρο των Εξαρχείων.

Γιατί όμως να το κάνουν στο μοναδικό σημείο πρασίνου της περιοχής; Η κυβέρνηση της ΝΔ θέλει να σπάσει «το άβατο» των Εξαρχείων (ένα άβατο που δεν υπήρξε ποτέ). Το έχουν πει ρητά, πολλές φορές, πριν από το σύντομο επεισόδιο της διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑνελλ και μετά. Χρησιμοποιούσαν και χρησιμοποιούν αυτή την αφήγηση περί «άνομης περιοχής» για να σπάσουν τα αντιστασιακά κινήματα κάθε μορφής που ανέκαθεν υπήρχαν στα Εξάρχεια, τουλάχιστον τα τελευταία εκατό χρόνια. Τα κινήματα αυτά άνθιζαν περισσότερο στη Μεταπολίτευση και υπάρχουν μέχρι και σήμερα.

Καμία «ανομία» δεν ενοχλεί την άρχουσα τάξη, αλλά τα κινήματα αυτά. Και τι δεν έκανε για να τα σπάσει. Στη δεκαετία του '80 άφηνε τα σκληρά ναρκωτικά να απλώνονται (μάρτυρες της κατάστασης ισχυρίζονται ότι η αστυνομία η ίδια τα έσπρωχνε.). Έφεραν κατά καιρούς εκαντοντάδες ΜΑΤ να μας καταπίνζουν στα χημικά. Από τη δεκαετία του 2000 άφηναν τα Εξάρχεια κυριολεκτικά στο σκοτάδι. Ολόκληροι δρόμοι έμειναν για μήνες χωρίς φωτισμό. Δεν έφτιαχναν πια δρόμους και πεζοδρόμια, σκουπίδια κάλυπταν τη γειτονιά. Οικογένειες με παιδιά φοβούνταν και έφυγαν, λίγ*ες καινούρι*ες κάτοικοι ήρθαν. Πολλά διαμερίσματα έμειναν άδεια, τα ενοίκια χαμηλά, όπως και οι τιμές αγοράς ακινήτων.

Περίπου το 2017-18 τα πράγματα άλλαξαν. Ήρθαν ιδιώτες από την Ελλάδα και το εξωτερικό αλλά κυρίως «επενδυτές», δηλαδή επενδυτικά ταμεία απ' όλο τον κόσμο, προπαντός από τη Ρωσία, το Ισραήλ και την Κίνα. Αγόρασαν διαμερίσματα και ολόκληρες πολυκατοικίες. Κάποια ακίνητα τα ανακαίνισαν και τα πούλησαν (και ακόμα πουλάνε) για διπλάσια και τριπλάσια τιμή. Άλλα τα κρατούν και τα νοικιάζουν, άλλα τα κάνουν bnb, τα χρησιμοποιούν δηλαδή για βραχυχρόνια ενοικίαση. Τα ενοίκια εκτοξεύτηκαν, το ίδιο και οι τιμές των ακινήτων. Γενικά δεν βρίσκεις πια δυάρι ή τριάρι ανακαίνισμένο με ενοίκιο κάτω από 10 € τ.μ. Ξέρουμε περιπτώσεις διαμερισμάτων 40 τ.μ με νοίκι 800€. Οι τιμές αγοράς, που το 2015 ήταν 800 με 1.200 τ.μ. βρίσκονται τώρα στα 1.800 με 3.000 €.

Πολύς κόσμος που συμμετείχε και συμμετέχει στα κοινωνικά κινήματα δεν μπορεί να πληρώνει αυτά τα ενοίκια. Πώς να το κάνει κιόλας ένας/μια νεαρ*ή με μισθό

800€; Έτσι στα Εξάρχεια βιώνουμε τον εξευγενισμό, με αποτέλεσμα να αλλάζει ριζικά ο χαρακτήρας της περιοχής. Τα Εξάρχεια που έμεινε στην ίδια γειτονιά κόσμος όλων των τάξεων τώρα γίνεται μια συνοικία για κόσμο με λεφτά και τουρίστ*ριες (βλ. και το άρθρο του μέλους της Συνέλευσης «Όχι Μετρό στην Πλατεία» στο Δελτίο Θυέλλης 62/2022).

Κατά τη δικιά μου άποψη, ο σταθμός του μετρό στην πλατεία σε αυτά τα σχέδια του κεφαλαίου δεν παίζει καθοριστικό ρόλο. Το ίδιο ισχύει και για την «ανάπλαση» του Λόφου του Στρέφη. Ο εξευγενισμός και η τουριστικοποίηση ήδη άλλαξαν την περιοχή. Δεν ξέρουμε αν ο σταθμός μετρό, που δεν θα λειτουργήσει πριν περάσουν δέκα χρόνια, θα άλλαξε κάτι. Έτσι κι αλλιώς στη συνέλευσή μας πιστεύουμε ότι το σταθμό τον θέλει η κυβέρνηση στην πλατεία μόνο και μόνο για να χτυπήσει κι άλλο τα κινήματα. Άλλα όταν θα είναι έτοιμος, το επενδυτικό κεφάλαιο θα έχει ήδη κάνει τη βρόμικη δουλειά.

Είχαμε στη συνέλευση μια συζήτηση για τον τουρισμό. Υπάρχουν κάποι*ες στα κινήματα που θέλουν να τα βάλουν με τ*ις τουρίστ*ριες, να τ*ις βρίζουν και αν είναι δυνατό να τ*ις διώχνουν. Ευτυχώς οι περισσότερ*ες μας δεν συμμερίζονται αυτή την άποψη. Δεν φτάνει οι τουρίστ*ριες για τον εξευγενισμό, φτάνει το κράτος που δεν περιορίζει τα bnb και τη μετατροπή πολυκατοικιών σε boutique hotels.

Εδώ και ενάμιση χρόνο περίπου η συνέλευσή μας αγωνίζεται για να μη γίνουν πραγματικότητα τα κυβερνητικά σχέδια. Η συνέλευση, σ' αυτό το διάστημα στα

Εξάρχεια έγινε μακράν η μεγαλύτερη των τελευταίων χρόνων. Ενημερώναμε τη γειτονιά, μοιράζαμε υλικό σε κατοίκους και θαμώνες, κάναμε εκδηλώσεις και πορείες, κάποιες αρκετά μαζικές, γιορτάζαμε στην πλατεία δίπλα στις διμοιρίες των ΜΑΤ, πήγαμε τον Σεπτέμβρη ακόμα στα δικαστήρια, στο Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣΤΕ). Έγινε τον Αύγουστο η κρατική κατάληψη της πλατείας με λαμπρίνες και αστυνομία, αφαιρέθηκε το μπετό της πλατείας, μεταφέρθηκε το δύαλμα. Τα έργα σταμάτησαν τον Νοέμβρη. Έκτοτε ουσιαστικά δεν γίνονται εργασίες. Πρόσφατα απομάκρυναν κάποια μπάζα, μέχρι εκεί.

Γιατί δεν κόβουν τώρα τα δέντρα; Ξέρουμε –μας το έχουν επιβεβαιώσει μηχανικοί– ότι εκσαφάρες δεν μπορεί να γίνουν όσο υπάρχουν τα δέντρα. Τι σκοπεύει να κάνει η κυβέρνηση ενόψει των εκλογών; Δεν το γνωρίζουμε. Οι πιθανότητες είναι 50:50 ότι οι εργασίες στην πλατεία δεν συνεχίζονται πριν τις εκλογές. Το ένα σενάριο είναι ότι θα κόψουν τα δέντρα λίγες εβδομάδες πριν τις κάλπες, θα στείλουν εκαντοντάδες ΜΑΤ για να καταστείλουν πολύ βίαια την αντίσταση και να πλημμυρίσουν τα κανάλια με αφηγήσεις νόμου και τάξης – μιας που δεν έχουν τίποτα άλλο πια να «πουλήσουν» στον κόσμο. Το άλλο σενάριο είναι ότι δεν τους συμφέρει μια μεγάλη αναταραχή με μεγάλες μάχες στο κέντρο της Αθήνας. Τ*ις δεξιές φυγοφόρους έχουν ήδη σιγουρευτεί, αυτ*ές όμως που είναι κεντρώ*ες, αυτές που ανήκουν στον μεσαίο πολιτικό χώρο μπορούν να σπρώξουν έτσι ακόμα περισσότερο προς τον ΣΥΡΙΖΑ ή Κινάλ/ΠΑΣΟΚ. Αυτό ισχύει ακόμα περισσότερο τώρα, μετά το έγκλημα στα Τέμπη.

Μπορεί και να περιμένουν την απόφαση του ΣΤΕ. Η συζήτηση θα γίνει στις 10 Μάη. Κυβέρνηση και Αττικό Μετρό δεν βιάζονται όσον αφορά το έργο καθαυτό. Ήδη καθυστέρησε πάνω από ένα χρόνο. Ο ένας μετροπόντικας θα ξεκινήσει σύντομα να σκάβει, ο άλλος είναι ακόμα στη Γερμανία και περιμένει τη μεταφορά στην Ελλάδα. Μέχρι να φτάσουν με το σκάψιμο στο κέντρο της Αθήνας θα περάσουν τουλάχιστο 3, μάλλον 4 με 5 χρόνια. Οπότε έχουν όλο το χρόνο να περιμένουν ακόμα κάποιους μήνες.

Ξέρουμε ότι από τα δικαστήρια δεν μπορούμε να περιμένουμε τίποτα εάν τα αιτήματά μας δεν εκφράζονται παράλληλα από ένα δυνατό κίνημα. Γ' αυτό συνεχίζουμε τον αγώνα μας. Όταν αρχίσουν το κόψιμο των δένδρων εμείς θα είμαστε ετοιμ*ες να το εμποδίσουμε.

Άχιμ Ρόλλοχοϊζερ

ΣΤΕΚΙ Μεταναστών: δυναμική επανεκκίνηση

Tο Στεκάκι (Στεκί Μεταναστών, Τσαμαδού 13-15, Εξάρχεια) ξεκίνησε τη νέα χρονιά δυναμικά. Ως πολιτικός και κοινωνικός χώρος, αντιφασιστικός, αντιρατσιστικός, φεμινιστικός, έχει προσελκύσει ένα πλήθος ανθρώπων και ομάδων που θέλουν να συμμετέχουν ή να φιλοξενηθούν. Έχει δημιουργηθεί, έτσι, μια πολυχρωμία, η οποία είναι ταυτόχρονα πανέμορφη αλλά και απαιτητική. Η διαφορετικότητα ζωντανεύει το χώρο, τον βοηθάει να εξελίσσεται και να προσεγγίζει τα προβλήματα από διάφορες σκοπιές. Αποτελεί, παράλληλα, πρόκληση η συνεννόση και η συνύπαρξη διαφορετικών ατομικών και ομαδικών ταυτοτήτων. Είναι, όμως, πολύ σημαντικό για εμάς να «χωράμε πολλούς κόσμους».

Πιλώνες είναι οι τέσσερις ομάδες που συγκροτούν τον χώρο: Δίκτυο για τα Πολιτικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, συλλογική κουζίνα «El Chef», αλληλέγγυο σχολείο «Τα Πίσω Θρανία», ομάδα Στεκιού Μεταναστών.

Το Δίκτυο, ένα κομμάτι της αντικαπιταλιστικής, διεθνιστικής άκρας Αριστεράς που αγωνίζεται ενάντια στο φασισμό, τον εθνικισμό, το ρατσισμό, το σεξισμό και τη νεοφιλελύθερη αρπακτικότητα, υπέρ των ελευθεριών και της αντεπίθεσης του κοινωνικού κινήματος, έχει το δικό του ρόλο στην Τσαμαδού. Οργανώνει πολιτικές εκδηλώσεις (με πιο πρόσφατες: «Η Χιλ ή μετά το δημοφίλισμα» 5/10/22, «Πατριαρχία, έγκλημα, ατιμωρησία και καταστολή» 26/10/22, «Η ένοπλη αντίσταση στη χούντα» 15/2/23) και παρεμβάσεις, πρωτοστατεί, μαζί με την Αναμέτρηση πλέον, στο Αντιρατσιστικό Φεστιβάλ κάθε καλοκαίρι, παράγει πολιτικό λόγο και συμμετέχει ενεργά στους πολιτικούς και κοινωνικούς αγώνες. Το Δίκτυο είναι η παλιότερη ομάδα του χώρου, έφτιαξε ένα «δεολογικό παρτέρι» και έβαλε τον πρώτο πολιτικό - ακτιβιστικό σπόρο.

Η συλλογική κουζίνα El Chef είναι, αυτή τη στιγμή, μάλλον το δυναμικότερο κομμάτι της Τσαμαδού! Εκτός από τις δράσεις του πιο μακρινού παρελθόντος (επιτόπιο μαγειρέματα, συλλογή τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης στις μεγάλες απεργίες της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΑΣ, του ΛΑΤΕΡ, της ΛΟΥΚΙΣΑΣ, της ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑΣ) και τη συμμετοχή της στο Αντιρατσιστικό Φεστιβάλ, η κουζίνα κατά τη διάρκεια της πανδημίας μαγειρέμει 200 μερίδες καθημερινά για ανθρώπους που είχαν ανάγκη, όταν τα πράγματα ήταν δύσκολα και απρόβλεπτα. Έτσι, ένα κύμα αλληλέγγυου κόσμου, που δεν πιστεύει στη φιλανθρωπία, αλλά την πολιτική παρέμβαση, την αυτοοργάνωση και την αλληλεγγύη και θέλησε να συμμετάσχει σε μια ακτιβιστική δράση τόσο σημαντική για την επιβίωση και

την ενδυνάμωση των από κάτω, ήρθε σε επαφή με την κουζίνα. Η El Chef απαρτίζεται σήμερα από περίπου 40 ενεργά μέλη και εξακολουθεί να λειτουργεί καθημερινά (εκτός Πέμπτης) και να διανέμει φαγητό, είτε στην Τσαμαδού είτε σε άλλες γειτονιές, σε συνεργασία με άλλες συλλογικότητες. Όσο αυξάνεται ο αριθμός των ανθρώπων που έχουν ανάγκη τόσο αυξάνεται και η ανάγκη για στηρίξη της κουζίνας, μιας και οι πόροι της προέρχονται από την ελεύθερη συνεισφορά αλληλέγγυων. Αποφασισμένα να συνεχίσουν, να μη δοθεί ούτε μία μερίδα

φαγητού λιγότερη, τα μέλη της κουζίνας προχώρησαν στη δημιουργία ενός crowdfunding, που ο καθένας μπορεί να βρει στο διαδίκτυο για να στηρίξει οικονομικά την El Chef.

Τα Πίσω Θρανία είναι το κομμάτι της Τσαμαδού που έχει επί του παρόντος τη μεγαλύτερη επαφή με το προσφυγικό. Σε καθημερινή βάση λειτουργούν τμήματα ελληνικής και αγγλικής γλώσσας που απευθύνονται σε ενήλικες πρόσφυγες και μετανάστριες. Φέτος λειτουργούν και τμήματα ισπανικής και περσικής γλώσσας. Μακριά από τον χαρακτήρα και τη φιλοσοφία του «φροντιστηρίου», οι δασκάλες και οι δάσκαλοι των Πίσω Θρανίων δημιουργούν ένα χώρο ασφάλειας, ιστότατας και αξιοπρέπειας για μαθητές και μαθήτριες. Η εκμάθηση της γλώσσας δεν είναι τελικά ο σκοπός, αλλά ένα εργαλείο προκειμένου να χτιστεί ένας χώρος –και κατ’ επέκταση ένας τρόπος ζωής– συνύπαρξης, τόσο μεταξύ ντόπιων και μεταναστριών όσο και μεταξύ μεταναστριών από διαφορετικές χώρες. Πρόσφατα ανέβηκε και η θεατρική παράσταση των Πίσω Θρανίων στον Χώρο Τσαμαδού 15!

Η ομάδα Στεκιού, εκτός από τον συντονισμό όλων των ομάδων που συμμετέχουν στη φιλοξενούνται στην Τσαμαδού, τη λειτουργία του μπαρ και την φροντίδα του χώρου, επιδιώκει να παράγει δικό της πολιτικό λόγο και δική της δράση, γράφοντας, συμμετέχοντας σε κινητοποιήσεις και διοργανώνο-

ντας πολιτικές εκδηλώσεις («Τα Εξάρχεια στο χτες και στο σήμερα» 2/12/22). Πρότζεκτ της νέας χρονιάς αποτελεί ο Χώρος 15. Καθώς το κίνημα των καλλιτεχνών μεγαλώνει, ειδικά τους τελευταίους μήνες με την αισχρή επίθεση της κυβέρνησης στον κλάδο του πολιτισμού, θελήσαμε να δώσουμε χώρο σε ομάδες και συλλογικότητες που εκφράζονται πολιτικά μέσω της τέχνης. Το κίνημα και η τέχνη άλλωστε αλληλοεμπνέονται. Πράγματι, κάνουν σταθερά μαθήματα στον Χώρο 15 δύο ομάδες χορού και χοροκίνησης

(Compania Flamenco Sentimientos, ομάδα χορού «Φα», έχουν φιλοξενηθεί καλλιτεχνικές ομάδες για τις πρόβες τους και έχουν γίνει εκδηλώσεις με ζωντανή μουσική (εκδήλωση Δικτύου Αλληλεγγύης Κοινωνικών Ιατρείων, μουσικά γλέντια) και βιβλιοπαρουσιάσεις.

Άλλες ομάδες που στεγάζονται στους χώρους για τις συνελεύσεις ή τις δράσεις τους και συμμετέχουν σε αυτόν ενεργά είναι η αναρχική συλλογικότητα «Μασόβκα», η ομάδα χορού «Compania Flamenco Sentimientos», το φοιτητικό σχήμα Αριστερή Ενότητα. Τέλος, άλλες ομάδες που φιλοξενούνται στους χώρους είναι η συνέλευση «Όχι μετρό στα Εξάρχεια», η συνέλευση ομάδας κατά των πλειστηριασμών, οι ομάδες αυτοβούθιες N.A. (ελληνόφωνη και φαρσόφωνη), η Πρωτοβουλία Αλβανών Μεταναστών και Αλληλέγγυων, η οποία εκτός από συνελεύσεις κάνει και μαθήματα αλβανικών για μετανάστριες δεύτερης γενιάς, η συνέλευση της Metal solidarity και η νεοσύστατη συνέλευση της αντιφασιστικής κοινότητας.

Όλοι, όλες και όλα αυτά (άτομα και ομάδες) μπαίνονται στο Στεκί. Ζυμώνονται μέσα στο χώρο, αλλά διατηρούν την ταυτότητά τους και δίνουν κάτι από αυτή στην ταυτότητα του Στεκιού, καθιστώντας το ένα εκρηκτικό κινηματικό μείγμα!

Χρυσοφίλη Κόντου

KI Όμως κινείται

Θεσσαλονίκη:

#έχουμε ΣΤΕΚΙ

Tο νέο μας Στέκι Μεταναστ[ρ]ιών στη Θεσσαλονίκη άνοιξε επιτέλους στα τέλη Φλεβάρη 2023, στο κέντρο της πόλης (Βαλαωρίτου 20, 6ος όροφος). Επί τρία χρόνια στερηθήκαμε τον κοινωνικό μας χώρο, αρχικά αναγκαστικά λόγω λήξης συμβολαίου τον Φλεβάρη 2020 και, στο τέλος του ίδιου μήνα, λόγω της κοινωνικής αποστασιοποίησης –επακόλουθο της πανδημίας Covid19– και τέλος χάριν της αναζήτησης κατάλληλου χώρου.

Στο διάστημα αυτό νιώσαμε και βιώσαμε πόσο αναγκαίο μας είναι το Στέκι: για την ολοκλήρωσή μας ως προσωπικότητες μέσα από τη συλλογικότητα, για την οργάνωση των αντιστάσεων και της διαμαρτυρίας απέναντι στον αυταρχισμό και την καταστολή, την ακρίβεια και την οικονομική αφαίμαξη των λαϊκών στρωμάτων, την υποβάθμιση του περιβάλλοντος και της ζωής, την απαζώστηση δημόσιας Υγείας και Παιδείας, τις επαναπρωτότητες προσφύγων και τις ρατσιστικές πολιτικές, τις πατριαρχικές λογικές και τις έμφυλες διακρίσεις, απέναντι στην αχαλίνωτη επίθεση στις ελευθερίες. Για το χτίσιμο της κοινότητας με δημιουργικότητα και καλλιτεχνική έκφραση. Για την οργάνωση της αλληλεγγύης μέσα από συλλογικές κουζίνες και μαθήματα ελληνικών και άλλων γλωσσών σε μετανάστες και μετανάστριες. Για τη μεταξύ μας συνύπαρξη και την ώμωση διαφορετικών προσεγγίσεων στην πάλη ενάντια στο κυρίαρχο.

Με τη λήξη της καραντίνας, πιάσαμε το νήμα με τις στοιχεώδεις κινηματικές μας δράσεις, τις συνελεύσεις του Αντιρατσιστικού Φεστιβάλ και της αναζήτησης νέου χώρου. Μας φιλοξένησαν και αξίζει να ευχαριστήσουμε θερμά, οι κοντινοί μας κοινωνικοπολιτικοί χώροι, το Infolibre και το Respiro, αλλά και δημόσιες πλατείες και τα παγκάκια και σκαλοπάτια στο ΑΠΘ.

Όταν καταλήξαμε ότι ο χώ-

ρος της Βαλαωρίτου είναι κατάλληλος για τις χρήσεις μας και πιθανές μελλοντικές ανάγκες, δικές μας και άλλων συλλογικοτήτων της πόλης, οι ομάδες που οργανικά συμμετέχουμε στο Στέκι ξεκινήσαμε τις απαραίτητες εργασίες διαμόρφωσης του χώρου με όσες δυνάμεις μπορούσαμε να διαθέσουμε και σίγουρα με μεγάλο ενθουσιασμό. Κουβαλώντας τις αρχές και τις εμπειρίες από τα προηγούμενα Στέκια μας, θέλουμε να δημιουργήσουμε ένα χώρο ανοιχτό και συμπεριληπτικό, προσβάσιμο, ασφαλή και ζωντανό, αλληλέγγυο και δίκαιο, με σεβασμό στη διαφορετικότητα, οργανικό κομμάτι του ανταγωνιστικού κινήματος. Θέλουμε να στεγάσουμε τις εκδηλώσεις και τις πολιτικές μας διαδικασίες, τις καλλιτεχνικές μας αναζητήσεις, τις δράσεις αλληλεγγύης, τις προετοιμασίες του Αντιρατσιστικού Φεστιβάλ, του κινηματικού Pride κ.τ.λ. Θέλουμε να δώσουμε χώρο έκφρασης σε καλλιτεχνικές ομάδες, στις ποικίλες αντιστάσεις απέναντι στη βαρβαρότητα του καπιταλισμού, σε σωματεία και συλλογικότητες, μαθητικές ομάδες και «άστεγες» συλλογικότητες.

Αν και στο νέο μας χώρο μετέχουμε πλέον και πολιτικές

οργανώσεις |Αναμέτρηση και APAN, πέραν του Δικτύου για τα Πολιτικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, που μετείχε εξαρχής στο Στέκι|, συνομολογούμε και πάλι ότι το Στέκι δεν αποτελεί κομματικό κέντρο, αλλά χώρο συνύπαρξης ομάδων και συλλογικοτήτων που σκέφτονται και δρουν ενάντια στο ρατσισμό και την ξενοφοβία, την πατριαρχία και το σεξισμό, το φασισμό και τον εθνικισμό. Εκτός από την Αντιρατσιστική Πρωτοβουλία Θεσσαλονίκης, διαχρονικό κορμό του Στεκιού, μετέχουν ακόμη η Συντροφική Κουζίνα, η ομάδα Sylvia Rivera, οι Witches Fight Back, το φοιτητικό σχήμα APEN, η ομάδα μαθημάτων αυτοάμυνας, αλλά και κόσμος εκτός συλλογικοτήτων.

Το μόνο βαρύδι είναι ότι κουβαλάμε ακόμη ένα υπόλοιπο, μικρό ευτυχώς, από το χρέος στη ΔΕΗ του Ξενώνα Προσφύγων της οδού Σιατίστης.

Έχοντας ολοκληρώσει τις αναγκαίες εργασίες εγκατάστασης, για να σηματοδοτήσουμε τη βαρύτητα των ζητημάτων φύλου στη λειτουργία του Στεκιού, αποφασίσαμε η επίσημη πρώτη δημόσια εκδήλωση να γίνει την Παρασκευή 3 Μαρτίου, με την παρουσίαση του βιβλίου «Φεμινισμός για το 99%-Μανιφέστο»,

των Cincia Arruzza, Tithi Bhattacharya, Nancy Fraser, από τις εκδόσεις Εκτός Γραμμής.

Δύο τραγικά γεγονότα όμως σφράγισαν τις πρώτες μέρες του Μάρτη. Το πρώτο, το σιδηροδρομικό έγκλημα στα Τέμπη με τους 57 νεκρούς, που σόκαρε και γέμισε θλψη και οργή το πανελλήνιο (και το εξωτερικό). Το δεύτερο, δύο μέρες μετά, το πρωί του επίσημου ανοίγματος του στεκιού, ο θάνατος της αγαπημένης μας Βάσως, της φίλης, της φεμινίστριας, της συναγωνίστριας, της ιδιαίτερης συντρόφισσας του αντιρατσιστή συντρόφου μας Αντρέα. Η προγραμματισμένη εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στη μνήμη της δικής μας φεμινίστριας, μέσα στο γενικό μούδιασμα για το αδιανότο δυστύχημα, όπου προστίθεται και το δικό μας πένθος.

Το νέο μας Στέκι ξεκινά το ταξίδι του μέσα σε κοινωνική αναταραχή. Οι συνεχιζόμενες μαζικότατες διαδηλώσεις των επόμενων ημερών βγάζουν τη διεκδίκηση στο δρόμο, με χιλιάδες κόσμου να ζητούν ζωή με αξιοπρέπεια, να ζητούν δικαιοσύνη, αποκάλυψη των πραγματικών ενόχων και των δολοφονικών πολιτικών του κέρδους πάνω από τις ζωές. Να υποσχεθούμε ότι θα οξύνουμε τις αντιθέσεις, ότι θα παραμείνουμε στο δρόμο, ότι θα μεγαλώσουμε τους αγώνες, ότι θα στεγάσουμε τις πρωτοβουλίες που θα γεννηθούν μέσα από αυτούς.

Το νέο μας Στέκι ξεκινά το ταξίδι του με προσωπική απώλεια. Η διατήρηση της μνήμης επιθυμία και χρέος μας. Να εμβαθύνουμε στις φεμινιστικές μας προσεγγίσεις και πρακτικές, να είμαστε πραγματικά ανοιχτός χώρος για ΛΟΑΤΚΙ άτομα, να δυναμώσουμε τον αγώνα ενάντια στην πατριαρχία. Να κάνουμε τη συλλογικότητα βάλσαμο στον πόνο του χωρισμού.

Λίνα Κυργιαφίνη

Η σκοπιμότητα παρέμβασης στις εκλογές

Η θέση των οργανώσεων της áκρας Αριστεράς τις τελευταίες δεκαετίες έχει ξεφύγει από τις παλαιότερες ανοισίες του «αποχή» ή «καμία συμμετοχή στο θέατρο των εκλογών» κ.τ.λ. Λίγο από την προσγείωση στην πραγματικότητα και πιο πολύ από τον μικρομεγαλισμό τους, όλο και περισσότεροι συμμετέχουν σε εκλογικές διαδικασίες κοινοβουλευτικές και αυτοδιοικητικές.

Είναι αλήθεια ότι αν οι εκλογές μπορούσαν να ανταρέψουν τον καπιταλισμό και το κράτος του, θα ήταν παράνομες. Στην Ελλάδα όπως και αλλού στον κόσμο, τα κοινοβούλια και οι εκλογές μπαίνουν στο ψυγείο και οι λαοί στο γύψο για μεγάλα διαστήματα, ακόμα και για δεκαετίες, όπως στην Ιταλία του Μουσολίνι από το '22 μέχρι το '44, την Πορτογαλία του Σαλαζάρ από το '32 μέχρι το '74 και την Ισπανία του Φράνκο από το '38 μέχρι το '75.

Το συμπέρασμα είναι ότι μπορούμε να αφήσουμε τους κάθε είδους ρεφορμιστές να ονειρεύονται κοινοβουλευτικά περάσματα στο σοσιαλισμό ή αυτούς που ονειρεύονται με τη συνιδιοκτησία του αστικού κράτους να ρουφήζουν τον καπιταλισμό από τα μέσα, και να ζούμε όλοι ευτυχισμένοι, ισότιμα και ισόπλοια; Οπότε να δούμε πώς μπορεί και οφείλει μια σοβαρή αντικαπιταλιστική οργάνωση να παρέμβει αποτελεσματικά. Γιατί όσο πιο εύκολη κάνουν την υπόθεση ανατροπής του καπιταλισμού τόσο πιο μακριά νυχτωμένοι είναι.

Μπορούμε να παρεμβαίνουμε χωρίς να ξεχνάμε τον στρατηγικό στόχο της ανατροπής του καπιταλισμού ως απαραίτητης προϋπόθεσης για τη σοσιαλιστική ανοικοδόμηση. Κατ' αρχάς οι εθνικές εκλογές προσφέρουν μια μεγάλη ευκαιρία να ακουστούμε γιατί ένα μεγάλο μέρος των ανθρώπων δείχνει μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τα πολιτικά πράγματα και τις διάφορες προτάσεις. Οπότε είτε κατεβαίνεις να ζητήσεις την ψήφο του για να τον σώσεις είτε δεν κατεβαίνεις για την ψήφο του επειδή θεωρείς ότι είσαι μικρός για να τον σώσεις ή επειδή δεν επιτεύχθηκε η επιθυμητή συμμαχία, πάντα μπορείς με το λόγο σου, τα έντυπα και τα ηλεκτρονικά υλικά σου να εκθέσεις την τρέχουσα κατάσταση και τα προβλήματά της, τις αιτίες που τα προκαλούν και τη λύση που προτείνεις. Με άλλα λόγια, την τακτική που απαιτείται για την επιτυχία του áμεσου στόχου για τα συγκεκριμένα προβλήματα, συνδέοντάς τα με τον στρατηγικό στόχο της ανατροπής του καπιταλισμού και τη δημιουργία της αυτοδιαχειρίζομενης σοσιαλιστικής δομοκρατίας με βασικό και απαράβατο νόμο την απαγόρευση εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο.

Αν έχει χρόνο και τα κότσια κανείς, μπορεί να κάνει λιανά το δράμα μας γι' αυτή την κοινωνία. Γιατί η Δικτατορία επί του Προλεταριάτου που έχει προηγηθεί, από τη Σοβιετία μέχρι το σοσιαλισμό του Χότζα και όπου αλλού οι λαοί με θυσίες ανέτρεψαν τον καπιταλισμό, άφησε πίσω της την ειδεχθέστερη σπίλωση της κοσμοθεωρίας της Απελευθέρωσης, και τίποτα δεν θα καταφέρουμε χωρίς την κάθαρση και την αποκατάστασή της. Αποκατάσταση αναθεωρώντας το σοσιαλιστικό παράδεισο των γκούλαγκ, της ακραίας εθνικής καταπίεσης και καταστολής, το μηδενικό περιθώριο όχι μόνο λόγου αλλά και σκέψης, και την ανεξέλεγκτη παντοδυναμία της μυστικής αστυνομίας στο όνομα του κάθε «θεού» αρχηγού και της κλίκας του.

Αυτό που ζούμε είναι το γεγονός ότι παρά τη νοοτροπία του ακραίου σεχταρισμού που διαπερνά ολόκληρη την áκρα Αριστερά, και όχι μόνο, που σπάνια επιτρέπει να βρεθούμε σε μια συγκέντρωση όλοι μαζί, την ίδια ώρα ακόμα και για θέματα που λίγο πολύ όλοι συμφωνούνε, ξαφνικά, εν όψει εκλογών, άπαντες καταλαμβάνονται από υψηλό πυρετό «ενωτίτιδας» – εκφράζοντας έτσι το χυδαίο κοινοβουλευτικό κρετινισμό τους, συμμαχώντας με όσους μέχρι χθες θεωρούσαν απαράδεκτους για οποιαδήποτε δράση προκειμένου να υπηρετήσουν την κοινοβουλευτική τους αυταπάτη, ελπίζοντας να αυξήσουν κατά κάτι το 0% και κάτι τους. Η άλλη εκδοχή είναι να προσκολληθούνε σε κάποιον Μεσσάσια διάτοντα αστέρα ή σε κάποιο ρεφορμιστικό σχήμα νεόκοπο ή ακόμα και με πολλά μεταπτυχιακά προκειμένου να πάρουν και αυτοί μια καρεκλίτσα στη Βουλή και στη συνέχεια να κλαψουρίζουνε ότι τους πρόδωσαν ή να ενσωματώθουν στον ρεφορμισμό.

Παρ' όλα αυτά, σε σχετικά ομαλές συνθήκες διακυβεύονται σοβαρά πράγματα για την επόμενη μέρα των εκλογών, παρά την σταλινική εθελοτυφλία της ελληνικής Αριστεράς, του «εκτός από εμένα, όλοι οι άλλοι είναι ίδιοι» ή «καλύτερα η ΝΔ παρά ο ΣΥΡΙΖΑ».

Επειδή δεν είναι όλοι ίδιοι, η αίσθηση στο συνειδητό εργατικό και λαϊκό κίνημα θα είναι εντελώς διαφορετική την επομένη των εκλογών στη μια ή στην άλλη περίπτωση.

Αλλά το πιο σημαντικό είναι ότι, στην περίπτωση του Μητσοτάκη, που είναι «αναντικατάστατος», όπως ισχυρίζεται, και πρέπει οπωσδήποτε να ολοκληρώσει το έργο του θεσμοποιώντας τη δυναστεία του και ισοπεδώνοντας ότι, δημόσιο, όποιο δικαίωμα και όποια κατάκτηση έχει απομείνει. Μετά την αλλαγή του εκλογικού νόμου, που οι δικές του ψήφοι θα μετράνε επί δέκα, εκτός από ιδιοκτήτης της ΕΥΠ, ως άλλος Ερντογάν, θα είναι ιδιοκτήτης και της δικαιοσύνης, της παιδείας κ.τ.λ.

Μπροστά σε ένα τέτοιο δίλημμα, τα διάφορα κατεβάσματα με ένα λόγο σουόπα, όπου κανένας δεν αναγνωρίζει τον εαυτό του και ο κόσμος θα αναρωτείται ποιοι είναι πάλι αυτοί, δεν έχουν να προσφέρουν τίποτα – ούτε στο πολιτικό και προγραμματικό ξεκαθάρισμα ούτε στην οργανωτική ενδυνάμωση. Αντίθετα, βέβαιη απογοήτευση και μεγάλη σύγχυση.

Δεν είναι «αμαρτία» αλλά χρέος απέναντι στην κοινωνία που υπηρετούμε, το κριτήριο μας πρέπει να είναι η επόμενη μέρα. Μπορούμε να λέμε τι απαιτούμε να κάνουν οι ρεφορμιστές στην κυβέρνηση, να προειδοποιούμε για τα όριά τους και χωρίς αυταπάτες να τους στηρίζουμε με την ψήφο μας απέναντι στον πιο επικίνδυνο αντίπαλο, τον πιο νεοφιλεύθερο και αυταρχικό. Όπως κάνουν άπαντες οι σύντροφοί μας Γάλλοι, από αναρχικούς μέχρι ρεφορμιστές, εδώ και χρόνια ψηφίζοντας ώστε να μην βγει ο φασίστας Λεπέν και η κόρη του.

Αντί να επιδιώκουμε εκλογικές καθόδους της πυρκαγιάς, όταν δεν διαθέτουμε το απαραίτητο κοινό έδαφος για να εδραιωθεί μια συνεργασία με συνέχεια, ανεξάρτητα από εκλογές, να σκεφτούμε, να συζητήσουμε και να εργαστούμε με συνέπεια για την προγραμματική σύγκλιση και τις τακτικές παρέμβασης για την οικοδόμηση του κινήματος και του επαναστατικού φορέα, που είναι απόλυτη αναγκαιότητα αν θέλουμε κάποτε να υπάρξει μια άλλη κοινωνία.

Το ενιαίο μέτωπο, για το οποίο οι σοφοί μαρξιστές επιμένουν, δεν αφορούσε ενιαίο μέτωπο ανατσούμπαλων αριστεριστών μεταξύ τους, αλλά ενιαίο μέτωπο επαναστατικών και ρεφορμιστικών κομμάτων με προγραμματική και οργανωτική ανεξαρτησία αλλά κοινή δράση για τα προβλήματα και τις διεκδικήσεις των εργαζομένων.

Γιάννης Φελέκης

Ουμείς

Εκλογές: Πέρα απ' το Θέαμα,

Παραφράζοντας τον Μαρξ, ο Γκυ Ντεμπόρ ξεκινά την «Κοινωνία του θεάματος» (1972) γράφοντας πως, στις κοινωνίες όπου κυριαρχεί ο σύγχρονος καπιταλισμός, «η ζωή παρουσιάζεται σα μια απέραντη συσσώρευση θεαμάτων». Ξαναβλέπω την πρώτη δηλωση του Μητσοτάκη στα Τέμπη: μια φωνή ακούγεται να ζητά εναγωνίως «κάτω το κεφάλι, κάτω, να φαίνεστε σκυθρωπός» – και πράγματι, ο πρωθυπουργός συμμαρφώνεται πειθήνια στην προτροπή του σκηνοθέτη του, σκύβοντας, με θλίψη και συντριβή θεατρική, απούσα στα πρώτα δευτερόλεπτα μπροστά στις ανοιχτές κάμερες. Λίγες μόλις ώρες μετά, διαφέρει το «σκονάκι» με το οποίο έχει σκηνοθετηθεί το πένθος και του παρατηθέντα υπουργού Κώστα Καραμανλή: «Αν γίνει οποιαδήποτε ερώτηση: "Σας παρακαλώ πολύ, θα μου επιτρέψετε να μην πουμέ τίποτα άλλο σήμερα"». Στο στούντιο των βραδινών ειδήσεων του ΣΚΑΪ, ένας τρίτος «σκηνοθέτης», νομίζοντας ότι βρίσκεται στον πρωινό καφέ του Μεγάρου Μαξίμου, εισηγείται την επικοινωνιακή τακτική για να εξισορροπήσει η κυβέρνηση το σήγουρο πολιτικό κόστος: «Να συγκρίνει τα Τέμπη με το Μάτι».

Στις κοινωνίες όπου κυριαρχεί ο σύγχρονος καπιταλισμός, η πολιτική ζωή εκδηλώνεται σα μια απέραντη διαδοχή δημοσκοπήσεων: το πολύ ως την πρώτη δημοσκόπηση μετά τα Τέμπη φτάνει το μυαλό των επαγγελματιών της πολιτικής – «σκηνοθετών» και σκηνοθετημένου πολιτικού προσωπικού. Γι' αυτό και είναι πολύτιμες οι μαζικές διαδηλώσεις που, μέρες τώρα, διαφεύδουν τα επικοινωνιακά φληγανφρήματα περί «ανθρώπινου λάθους»: πολύτιμες, γιατί αχρηστεύουν την κυριαρχία της Δεξιάς στα ΜΜΕ, γιατί δεν αφήνουν το πένθος να γίνει βουβαμάρα και παράλυση, γιατί αλλάζουν το ρυθμό της ελληνικής κοινωνίας, βάζοντας το δάχτυλο στο έγκλημα των ιδιωτικοποίσεων και ξανακάνοντας πολιτικό ζήτημα τη ζωή. Γιατί υπερβαίνουν τη μίζερη λογιστική του πολιτικού θεάματος και των δημοσκοπήσεων που μετρούν την πειστικότητά του. Γιατί τελικά, με τον τρόπο της, η μαχητικότητα στο δρόμο μάς επαναφέρει σε δύτι έγραφε για τις προηγούμενες κάλπες ένας ενδιαφέρων σύμβουλος επικοινωνίας από το χώρο της Δεξιάς: οι εκλογές που έφεραν τον αποτρόπαιο Μητσοτάκη στην εξουσία, το 2019, ελάχιστα κρίθηκαν στην επικοινωνία. «Ο Τσίπρας δεν έχασε τις εκλογές επειδή κατέστρεψε τη χώρα, όπως του καταλόγιζε εμμονικά ο επικοινωνιακός μηχανισμός της Δεξιάς μετά το Μάτι, από το 2018, «αλλά επειδή κατέστρεψε την αξιοπιστία του»¹. Επειδή, θα προσθέταμε, δεν μπόρεσε να συνδεθεί όπως μέχρι το 2015 με το δρόμο.

Η ηγεμονία της ΝΔ

Πολύ πριν από το Μάτι, ήδη από το Γενάρη του 2016 ίσταν ο Μητσοτάκης

κέρδισε τις εσωκομματικές εκλογές της ΝΔ, η ΝΔ διατήρησε άνετο προβάδισμα σε εκλογές και δημοσκοπήσεις – όχι γιατί τα πήγε καλύτερα επικοινωνιακά, αλλά γιατί, μετά τις εκλογές του Σεπτεμβρίου του 2015, δημιούργησε ένα πλειοψηφικό ρεύμα, με σκληρό πυρήνα το περίπου 40% του «ΝΑΙ» στο δημοψήφισμα. Το ρεύμα αυτό δεν εκπροσωπήθηκε πρωτίστως από το ΠΑΣΟΚ, γιατί το ΠΑΣΟΚ είχε συντριβεί σε όλες τις εκλογές μετά το πρώτο Μνημόνιο (2012-2015). Το «αντί-ΣΥΡΙΖΑ ρεύμα» υποδέχτηκε θερμά την τριπλή υπόσχεση-πρόταση της ΝΔ (επενδύσεις, λιγότεροι φόροι, ασφάλεια). Και η εμβέλεια αυτού του ρεύματος και αυτής της υπόσχεσης αποτυπώθηκε στις βουλευτικές εκλογές του 2019 σε αρκετούς δείκτες²: άνοδος της ΝΔ στις ηλικίες 17-34 (+12%) και στους φοιτητές (+19%); υποχώρηση του ΣΥΡΙΖΑ (-5-9%) στις «δυναμικές» ηλικίες 35-54, όπου ανήκουν οι εργαζόμενοι θεώρηση της ΝΔ στους υπαλλήλους του ιδιωτικού τομέα (+15%); άνοδος της Δεξιάς στους χαμηλόμισθους αποφοίτους Λυκείου (+19%). Απέναντι στην άνοδο αυτού του ρεύματος, το 2019 η αποχή κρατιόταν σε επίπεδα άνω του 40% (από 36,06% το Γενάρη του 2015 και 43,84% τον Σεπτέμβρη, μετά το τρίτο μνημόνιο, στο 42,09% στις πρώτες «μεταμνημονιακές» εκλογές του 2019).

Η ΝΔ οικοδόμησε την ηγεμονία της αφαιρώντας από τον ΣΥΡΙΖΑ επιρροή στις κατηγορίες που παρέμειναν «προπούργια» του, διευρύνοντας τη δική της επιρροή στο χώρο των ιδεών, «μπλοκάροντας» ιδεολογικά, και οδηγώντας εκτός πολιτικής, τμήματα του κοινωνικού ακροατηρίου του ΣΥΡΙΖΑ. Από τον Απρίλιο του 2016 ως τον Μάιο του 2019, το «αντί-ΣΥΡΙΖΑ ρεύμα» – όσοι δηλώναν ότι «δεν θα ψήφιζαν ποτέ ΣΥΡΙΖΑ» – έφτασε σε επίπεδα μεταξύ 63 και 75%, μεσουρανώντας το 2020, μετά τα γεγονότα στον Έβρο

και τη διαχείριση του πρώτου κύματος της πανδημίας. Τρία χρόνια μετά, ενώ η εγκληματική αναξιοπιστία του μητσοτακιού «επιτελικού κράτους» κοστίζει ζωές, ο πολιτικός επιστήμονας Γεράσιμος Μοσχονάς προειδοποιεί: «η «μαγεία» για τη ΝΔ έχει χαθεί, αλλά «μαγεία» για τον ΣΥΡΙΖΑ δεν έχει δημιουργηθεί» («Καθημερινή» 5.3.2023).

Τα όρια του ΣΥΡΙΖΑ

Η δυσκολία του ΣΥΡΙΖΑ να δημιουργήσει «μαγεία» – να διαμορφώσει ένα απλό και πειστικό πρόγραμμα και να κινητοποιήσει ένα «φιλο-ΣΥΡΙΖΑ ρεύμα» – αντισταθμίζοντας ως ένα σημείο από τη δημοσκοπική κάμψη της ΝΔ. Όμως, η προσκόλληση του ΣΥΡΙΖΑ στο ΠΑΣΟΚ ως μελλοντικό κυβερνητικό εταίρο έχει σταθεί αδύνατο να δημιουργηθεί μέσα στην κοινωνία κλίμα ανατροπής της ΝΔ. Ακόμα και τη στιγμή του διεθνούς εξευτελισμού και της απομόνωσης της ΝΔ στο εσωτερικό, λόγω υποκλοπών, η απόπειρα για ένα «δημοκρατικό μέτωπο» της Κεντροαριστεράς απέναντι στη ΝΔ προσέκρουε σε πολλαπλά εμπόδια: στην απροθυμία του Ανδρουλάκη να δεσμευτεί σε οιδίποτε προεκλογικά στη δυσανεξία του ΠΑΣΟΚ στον κάποτε αντιμνημονιακό ΣΥΡΙΖΑ (η μεν βάση του προτιμά τη ΝΔ ή την ουδετερότητα, ακόμα δε και οι Βενιζέλος και Αλιβιζάτος, όψιμοι πολέμοι του Μητσοτάκη, δεν παραλείπουν να θυμίζουν την περίοδο 2010-

με τον κόσμο στο δρόμο

ΟΠΟΥΔΕΙΣ

2015): στην εφιαλτική ακρίβεια, που απασχολεί την ελληνική κοινωνία απέιρως περισσότερο από τις υποκλοπές* και στις προσδοκίες της βάσης του ΣΥΡΙΖΑ, που κινείται πολύ αριστερότερα από την ηγεσία του κόμματος [βλ. Κώστας Ελευθερίου, «4 στοιχεία που θα επηρεάσουν την ψήφο στις εκλογές», «Εφέσυν», 18.2.2023]. Στο κλίμα αυτό, η υποστήριξη του ΣΥΡΙΖΑ στον μισθό-μπόνους στην Αστυνομία και η αρνητική δημοσίτητα που παράγει συστηματικά η Κουμουνδούρου (Παππάς, Πολάκης κ.ά.), απλώς επιδείνωσαν μια εικόνα που δεν διορθωνόταν με αμφιλεγόμενες επικοινωνιακές κινήσεις, όπως η μεταγραφή της Πόρης Τσαπανίδου.

Η άνοιξη στους δρόμους. Και στις εκλογές;

Η άνοιξη στους δρόμους, πρώτα με τους καλλιτέχνες και τους εκπαιδευτικούς, τώρα με τις σπουδαίες διαδηλώσεις για το έγκλημα στα Τέμπη, δείχνουν ότι η θέληση να απαλλαγούμε από την εγκληματική σπείρα που λυμαίνεται την εξουσία είναι ισχυρή. Έστω τώρα, μπορεί η θέληση αυτή να αποτυπωθεί στις εκλογές, σε μια πολιτική συμμαχία ικανή να διώξει τη ΝΔ από την κυβέρνηση;

Το ΚΚΕ ούτως ή άλλως δεν επιχειρεί να απαντήσει στο επίπεδο αυτό. Στον εξωκοινοβουλευτικό χώρο, η απόπειρα της «Πρωτοβουλίας για μία Ενωτική κίνηση της

ριζοσπαστικής και αντικαπιταλιστικής Αριστεράς» (Αναμέτρηση, ΑΡΑΝ, Κ-σχέδιο, ΛΑΕ, ΣΕΚ) επιδίωξε να εκφράσει την αριστερή αντιπολίτευση, ενόψει εκλογών με ισχυρή πόλωση. Όμως, πέρα από την αντικειμενική περιορισμένη εμβέλεια των συμμετεχόντων, η πρόταση για κοινή κάθοδο της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς αποδείχτηκε ανεφάρμοστη — μετά τις αποφάσεις, της μεν ΑΝΤΑΡΣΥΑ να κατέβει αυτόνομα, της δε ΛΑΕ να συμμαχήσει με το ΜΕΡΑ25.

Η πρόταση των 7+1 σημείων του ΜΕΡΑ25 παραμένει ότι πλησιέστερο σε ενωτικό (και συγκεκριμένο) αριστερό κυβερνητικό πρόγραμμα διατυπώθηκε μέχρι τώρα. Η πρόταση αυτή έχει κερδίσει τη στήριξη τμημάτων της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς (κατ' αρχάς της ΛΑΕ), διανοούμενων και στελεχών του αντικαπιταλιστικού χώρου (Κουβελάκης, Σεφεριάδης, Κατσορίδας, Λάσκος, Κορωναίου, Διώτη, Διονέλλης). Για την ώρα, ωστόσο, απορρίπτεται τόσο από τον ΣΥΡΙΖΑ όσο και από τις περισσότερες εξωκοινοβουλευτικές οργανώσεις.

Μέχρι τη στιγμή που γράφονταν αυτές οι γραμμές, κανείς δεν ήξερε πότε θα γίνουν εκλογές. Αυτό που, αντίθετα, ξέρουμε με βεβαιότητα, είναι ότι το κλίμα ενόψει εκλογών δεν είναι πια ίδιο. Ενώ ο κεντρικός τραπεζίτης στέλνει σε ΝΔ και ΣΥΡΙΖΑ μηνύματα για συνεννόηση και σύμπλευση στην υλοποίηση μιας «συνετής δημοσιονομικής πολιτικής», ο κόσμος της Αριστεράς ξαναβρίσκεται στο δρόμο απαιτώντας να ξηλωθεί ο ζουρλομανδύας των μνημονίων και των ιδιωτικοποιήσεων που κοστίζουν

ζωές. Ο κίνδυνος να «γίνουμε Ιταλία» — υψηλή αποχή, ισχυρή Ακροδεξιά, Αριστερά μεταξύ Κέντρου και πολιτικού περιθώριου — παραμένει ορατός. Δεν είναι μονόδρομος. Με τα λόγια της «Καθημερινής», «ένα ερώτημα που απασχολεί τα κομματικά επιτελεία είναι η τραγωδία να έχει πυροδοτήσει αντισυστημικά αντανακλαστικά σε μερίδια των ψηφοφόρων — κυρίως των νέων». Τα αντανακλαστικά αυτά θα είναι πολύτιμα την επομένη των εκλογών, για την πολιτική και κοινωνική αντιπολίτευση την επομένη των εκλογών. Για τον πολυτασκό χώρο συντονισμού, ανάμεσα στον ΣΥΡΙΖΑ και το κίνημα, που επειγεί να συγκροτήσουμε.

Δημοσθένης Παπαδάτος-Αναγνωστόπουλος

1. Ευτύχης Βαρδουλάκης, «Ο ρόλος της στρατηγικής και της επικοινωνίας στις πρόσφατες εκλογικές αναμετρήσεις», στο: Πέτρος Ιωαννίδης – Ηλίας Τσαουσάκης, 2019. Οι πρώτες εκλογές μετά το Μνημόνιο. Η ακτινογραφία της ψήφου, Εκδόσεις Παπαζήση 2020, σσ.: 85-102.
2. Γιάννης Μαυρής, «Οι πρώτες εκλογές μετά το Μνημόνιο. Ανάλυση της ψήφου και αποτίμηση του αποτελέσματος», στο: Πέτρος Ιωαννίδης – Ηλίας Τσαουσάκης, ό.π., σσ.: 27-36.
3. Γεράσιμος Μοσχονάς – Άγγελος Σεριάτος, «Το αντι-ΣΥΡΙΖΑ ρεύμα: συγκρότηση, εύρος, δυναμική», στο: Βάλια Αρανίτου – Βασιλική Γεωργιάδη – Μάνος Τσατσάνης (επιμ.), Η εκλογική συμπεριφορά των Ελλήνων. Ανάμεσα στα μνημόνια και την πανδημία. Στάσεις, αντιλήψεις, στοιχίσεις και αποστολήσεις, Gutenberg 2022, σσ.: 175-219.

Οι προεδρικές εκλογές στην

Η νίκη του Νίκου Χριστοδουλίδη στις προεδρικές εκλογές δεν ήταν για κανέναν στην Κύπρο έκπληξη. Όλες οι δημοσκοπήσεις τον έδειχναν να τερματίζει πρώτος στον πρώτο γύρο των εκλογών και να επικρατεί οποιουδήποτε αντιπάλου στον δεύτερο.

Αρ' όλα αυτά, αυτή η νίκη είναι ταυτόχρονα παράδοξη και δυσερμήνευτη. Η δεύτερη πενταετία Αναστασιάδη ήταν για την Κύπρο η πενταετία των ανοικτών σκανδάλων που φάνηκε να συγκλονίζουν την κοινή γνώμη. Το σκάνδαλο των «χρυσών» διαβατηρίων προκάλεσε έντονες αντιπαραθέσεις στα ΜΜΕ και μεγάλες για τα κυπριακά δεδομένα διαδηλώσεις. Η κυβέρνηση υποχρεώθηκε να αναστείλει το πρόγραμμα χορήγησης «χρυσών» διαβατηρίων, όχι τόσο λόγω της εσωτερικής διαμαρτυρίας όσο της διεθνούς κατακραυγής. Ωστόσο, το κύμα διαμαρτυρίας δεν άφησε ιδιαίτερο αποτύπωμα στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές, όπου οι απώλειες του κυβερνώντος κόμματος, του ΔΗΣΥ, ήταν μικρότερες από αυτές του ΑΚΕΛ. Δεν επέδρασε αρνητικά ούτε στη δημοφιλία του Νίκου Χριστοδουλίδη, παρά το γεγονός ότι και ο ίδιος ως υπουργός Εξωτερικών του Αναστασιάδη είχε άμεση εμπλοκή στο σκάνδαλο των διαβατηρίων λγα τη χορήγηση «χρυσών» διαβατηρίων τον τελικό λόγο έχει το υπουργικό συμβούλιο).

Ακόμη πιο παράδοξη ήταν και η προεκλογική εκστρατεία που άφησε στο απυρόβλητο τον Νίκο Αναστασιάδη, που τα αποτελέσματα της δεκαετούς διακυβέρνησής του μόνο ως ολέθρια μπορούν να χαρακτηριστούν.

Η προοπτική επίλυσης του κυπριακού ενταφίαστηκε στο Κραν Μοντανά το 2017, παρά το γεγονός ότι η Τουρκία έδειξε σαφώ πρόθεση συμβιβασμού, ιδιαίτερα στο θέμα των διεθνών εγγυήσεων, της παραμονής στρατευμάτων και του μονομερούς δικαιώματος επέμβασης. Στο υπόλοιπο της θητείας Αναστασιάδη, η κυβέρνηση ουδέποτε αποδέχτηκε το πλαίσιο διαπραγματεύσεων Γκουτέρεζ, που συνδυζε τα σημεία σύγκλισης στις διαπραγματεύσεις με αποτέλεσμα η Τουρκία να διολισθάνει συνεχώς προς θέσεις αμφισβήτησης της Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας (ΔΔΟ) ως μορφής λύσης του Κυπριακού και της υιοθέτησης της θέσης περί δύο κρατών. Σήμερα, η Τουρκία εποικίζει την μέχρι πρόσφατα περίκλειστη πόλη της Αμμοχώστου παραβιάζοντας τα σχετικά ψηφίσματα του ΟΗΕ, ενώ η διεθνής κοινότητα περιορίζεται σε χλιαρές δηλώσεις καταδίκης αυτής της πολιτικής.

Τα σκάνδαλα του Offshore president (το ευρωπαϊκό παρατσούκλι του Νίκου Αναστασιάδη) και της κυβέρνησής του διέσυραν την

Κύπρο σε τέτοιο βαθμό που η κυπριακή διπλωματία στην Ευρώπη και διεθνώς αντιμετωπίζεται με πλήρη, αν όχι προκλητική, αδιαφορία.

Η διακυβέρνηση Αναστασιάδη οδήγησε επίσης σε έκρηξη των εισοδηματικών και κοινωνικών ανισοτήτων, όπως τεκμηριώνει και η Επίσια Έκθεση για την Οικονομία και την Απασχόληση 2022 [με κύριο συντάκτη και επιστημονικό υπεύθυνο τον Ηλία Ιωακείμογλου] του Ινστιτούτου Εργασίας Κύπρου (INEK). Αξίζει να αναφερθεί χαρακτηριστικά ότι το μερίδιο του μισθού στο ΑΕΠ μειώθηκε από το 54% στο 48% μεταξύ 2013-2022, όπως περίπου και στην Ελλάδα, παρά το γεγονός ότι το μεγαλύτερο κόστος του κυπριακού μνημονίου καλύφθηκε από το κούρεμα των καταθέσεων.

Πώς είναι δυνατό μέσα σε αυτές τις συνθήκες ο Αναστασιάδη και η διακυβέρνηση του να μένουν στο απυρόβλητο; Οι τρεις κύριοι υποψήφιοι υπήρξαν και οι τρεις στενοί συνεργάτες του Νίκου Αναστασιάδη. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου ήταν πρόεδρος του κυβερνώντος ΔΗΣΥ. Ο Νίκος Χριστοδουλίδης, εκτός από υπουργός Εξωτερικών, υπήρξε παλαιότερα και κυβερνητικός εκπρόσωπος του Νίκου Αναστασιάδη. Ο Αντρέας Μαυρογιάννης, που στηρίχθηκε από το ΑΚΕΛ, υπήρξε ο επίσημος διαπραγματευτής του Κυπριακού, διορισμένος σε αυτή τη θέση από τον Νίκο Αναστασιάδη.

Το ΑΚΕΛ, στηρίζοντας τον Αντρέα Μαυρογιάννη, ακύρωσε σε μεγάλο βαθμό τον αντιπολιτευτικό του λόγο σχετικά με το Κυπριακό, αφού οι ενστάσεις Μαυρογιάννη στη διαχείριση του Κυπριακού δεν ήταν μόνο κατόπιν εορτής, ήταν και ιδιαίτερα ήπιες. Πώς θα μπορούσαν να ήταν διαφορετικές, αφού ως διαπραγματευτής του Κυπριακού κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης Αναστασιάδη ουδέποτε διαχώρισε τη θέση του από τον τελευταίο;

Η επιλογή Μαυρογιάννη, ενός φιλελεύθερου δεξιού, υπονόμευσε τον αντιπολιτευτικό λόγο και στα οικονομικά και κοινωνικά θέματα. Πώς ένας δεξιός υποψήφιος της αριστερής αντιπολίτευσης θα μπορούσε με πειστικότητα και επάρκεια να αναδείξει τα θέματα εργασίας; Σε επίπεδο επικοινωνίας, ο Μαυρογιάννης περιορίστηκε να προσθέσει το «και Ευημερία για Όλους» στην προεκλογική πινακίδα του Χριστοδουλίδη «Ισχυρή Οικονομία».

Χωρίς ουσιαστικό αντιπολιτευτικό λόγο δεν είναι βέβαια δυνατό να υπάρξει αλλαγή

πλεύσης, όσο καταστροφική και αν είναι η πορεία. Ο Νίκος Χριστοδουλίδης είναι γνήσιο τέκνο του Αναστασιάδη και του πολιτικού κατέστημένου της κυπριακής Δεξιάς. Αν και στέλεχος του ΔΗΣΥ, κατήλθε στις εκλογές ως «ανεξάρτητος» υποψήφιος, αφού ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ, Αβέρωφ Νεοφύτου, επέβαλε τη δική του υποψηφιότητα στο κόμμα του.

Η υποψηφιότητα Χριστοδουλίδη στηρίχθηκε στις πιο αδιάλλακτες πολιτικές δυνάμεις, τις λεγόμενες «απορριπτικές», ως προς τη μορφή λύσης του κυπριακού προβλήματος. Κάποια από τα κόμματα που τον στήριξαν, καθώς και οι ψηφοφόροι του ΔΗΣΥ που τον ψήφισαν, είτε απορρίπτουν τη ΔΔΟ ως μορφή λύσης του Κυπριακού είτε την αποδέχονται επίσημα προσθέτοντας όμως «ουρές» που την καθιστούν αδύνατη. Αυτός είναι άλλωστε ένας από τους λόγους που στην επαναληπτική εκλογή ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου (που αποκλείστηκε στον πρώτο γύρο των εκλογών), καθώς και ο υπουργός Εξωτερικών Γιάννης Κασσουλίδης (που διαδέχθηκε τον Χριστοδουλίδη), τοποθετήθηκαν υπέρ του υποψήφιου που στήριξε το ΑΚΕΛ. Ο κύριος λόγος, όμως, που κάποια στελέχη του ΔΗΣΥ στήριξαν τον Μαυρογιάννη είναι γιατί θεώρησαν τον Χριστοδουλίδη κομματικό «αποστάτη». Ο τελευταίος χάλασε την εκλογική παράσταση του μεγαλύτερου κόμματος της Δεξιάς.

Παρ' όλα αυτά, με την εκλογή Χριστοδουλίδη, το κατεστημένο της κυπριακής Δεξιάς βρήκε νέο πρόσωπο για να ανανεώσει την πολιτική του εξουσία και να απαλλαγεί από τα βαρίδια της διακυβέρνησης Αναστασιάδη. Ήδη το βαρύ κλίμα που προκάλεσε η «αποστασία» στους κόλπους της κυπριακής Δεξιάς είναι παρελθόν. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου δεν θα είναι υποψήφιος για τη διεκδίκηση της προεδρίας του ΔΗΣΥ και δεν υπάρχει η παραμικρή αμφιβολία ότι το στέλεχος που θα τον διαδεχθεί θα φροντίσει να δημιουργήσει αγαστές σχέσεις με το νέο πρόεδρο της Δημοκρατίας. Ένας από τους δύο υποψήφιους για τη θέση ήδη δήλωσε δημόσια ότι ψήφισε Χριστοδουλίδη, όπως και η πλειοψηφία των ψηφοφόρων του ΔΗΣΥ.

Το ΑΚΕΛ και η Αριστερά γενικότερα δεν φαίνεται να έχουν συνειδητοποίησε ακόμη το μέγεθος της ήττας που έχουν υποστεί. Το σχετικά ψηλό ποσοστό (48%) του Μαυρογιάννη θεωρήθηκε από πολλά στελέχη ως «αξιοπρεπής ήττα». Στην πραγματικότητα, πρόκειται για ένα πραγματικό ναυάγιο μιας παράκαιρης πολιτικής ταξικών συμμαχιών με τεράστιες πολιτικές και κοινωνικές επιπτώσεις, μεταξύ των οποίων και η μονιμοποίηση

Κύπρο: μια αποτίμηση

ΑΓΓΟΥΡΙΕΙΣ

της ντε φάκτο διχοτόμησης με τους χειρότερους εδαφικούς όρους για τους Ελληνοκύπριους και τους χειρότερους κοινωνικούς όρους για τους Τουρκοκύπριους, αφού η Βόρεια Κύπρος μετατρέπεται σε Τουρκία.

Είναι η τρίτη συναπτή εκλογική αναμέτρηση όπου ο υποψήφιος που στήριξε το ΑΚΕΛ χάνει τις εκλογές. Ωστόσο, μόνο στις τελευταίες εκλογές η συγκυρία ήταν τόσο ευνοϊκή για τον (ιδεξιό) υποψήφιο της Αριστεράς. Όταν ο πρόδρος του μεγαλύτερου κόμματος της Κύπρου, του ΔΗΣΥ, καθώς και κάποια άλλα στελέχη της ηγεσίας του καλούν τους ψηφοφόρους τους να ψηφίσουν τον υποψήφιο του ΑΚΕΛ στην επαναληπτική εκλογή, σε ποια καλύτερη συγκυρία μπορεί να ελπίζει κανείς;

Σε μια κοινωνία που κλονίστηκε από την κρίση και το μνημόνιο, η πολιτική των ταξικών συμμαχιών δεν έχει κοινωνικό αντίκρισμα. Όταν τα κέρδη αυξάνονται εν καιρώ κρίσης, ενώ το μερίδιο του μισθού μειώνεται, η εργασιακή επισφάλεια, οι κοινωνικές ανισότητες και η φτώχεια ανθίζουν, η πολιτική των ταξικών συμμαχιών αφήνει ψυχρά αδιάφορο ένα πολύ μεγάλο μέρος του εκλογικού σώματος. Αυτός είναι ο λόγος που η πραγματική αποχή στην Κύπρο ξεπέρασε το 45%. Στην επίσημη αποχή του 28% πρέπει να προσθέσει κανείς και όσους δεν εγγράφονται στους εκλογικούς καταλόγους, όπως απαιτείται στην Κύπρο.

Σε μια χώρα όπου το κράτος ανέχεται την μετατροπή της κρατικής κυριαρχίας σε κερδοφόρα επιχείρηση αυτών που το κυβερνούν (κυριαρχία διαβατήρια, προέλκυση υπεράκτιων εταιριών και κεφαλαίων αμφιβόλης νομιμότητας), και σε ένα οικονομικό μοντέλο που στηρίζεται όχι μόνο στις κλασικές μορφές εκμετάλλευσης άλλα και στην φανερή ιδιοποίηση/ιδιωτικοποίηση/κατανάλωση του κοινού αγαθού (παραλίες, βουνά, δασικές εκτάσεις, φυσικά πάρκα κ.λπ.) από το οικονομικό κατεστημένο, δεν είναι μόνο ο μισθός και το κοινωνικό κεκτημένο που διαβρώνονται. Οι χώρες δεν πεθαίνουν επειδή εισβάλλουν ζένες δυνάμεις. Πεθαίνουν επειδή παύουν να συλλαμβάνουν οι μήτρες τους. Με άλλα λόγια, οι χώρες πεθαίνουν επειδή αδυνατούν να παράγουν νόημα. Η Κύπρος είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα μιας τέτοιας κατάστασης. Το άλυτο Κυπριακό συμβάλλει σε ένα αίσθημα (ισυχνά υποσυνείδητης) ανασφάλειας που οδηγεί μια κρίσιμη μάζα των τοπικών ελίτ σε μια νοοτροπία «κατανάλωσης» της ίδιας της χώρας. Εν ανάγκη, τα παιδιά της άρχουσας τάξης μπορούν να ζήσουν και στο Λονδίνο. Η βραχυπρόθεσμή λογική επικρατεί εις βάρος της μακροπρόθεσμης. Η κουλτούρα του αναλώσιμου και του πλαστικού μιας χρήσης διεισδύει στους ζωτικούς πόρους της κοινωνίας και την παραλύει. Υπάρχει άλλη χώρα στον κόσμο,

όπου ισοπεδώνεται (κυριολεκτικά: με μπουλντόζες) μια παραλία Natura 2000 για να στηθεί μια εξέδρα μόνο και μόνο για να τελέσει το γάμο του ένας ρώσος μεγιστάνας. Υπάρχει άλλη χώρα που το κράτος αφήνει αιτιώρητη μια τέτοια παρανομία, ενώ οι τοπικές αρχές υπερασπίζονται δημόσια και ανερυθρίαστα το «δικαίωμά» τους να καταστρέψουν τον τόπο τους... στο όνομα της «ανάπτυξης». Το Κυπριακό μετατρέπεται από πρόβλημα προς επίλυση σε θέμα όσο το δυνατό καλύτερης μετακύλισης της ευθύνης στο αντίπαλο δέος. Το φυσικό αέριο από ενεργειακό και οικολογικό θέμα μετατρέπεται σε επικοινωνιακό τέχνασμα. Αυτό που μετρά είναι η εξασφάλιση χρόνου προς ληστρική εκμετάλλευση φυσικών πόρων, κρατικής κυριαρχίας και εργασίας. Ωστόσο, «ανάπτυξη» και «καταστροφή» δεν είναι ακριβώς συνώνυμες λέξεις, ούτε η πρώτη είναι απλώς ευφημισμός της δεύτερης. Ένα τμήμα της κοινωνίας «αναπτύσσει» τα εισοδήματά του, τα περιουσιακά του στοιχεία, τις καταθέσεις του στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Το κοινό αγαθό και το κοινωνικό κεκτημένο είναι που καταστρέφονται. Όπως δεν υπάρχει αριστερή πολιτική με δεξιό υποψήφιο, δεν υπάρχει αριστερή πολιτική χωρίς ταξική μονομέρεια.

Σταύρος Τομπάζος

Ο πόλεμος στην Ουκρανία και η

Πέρυσι τέτοιον καιρό, με το διάγγελμα του Πούτιν, το ρωσικό καθεστώς ανακοίνων με σαφήνεια και κυνισμό τον πραγματικό στόχο του πολέμου που εξαπέλυσε: την επανακατάκτηση της Ουκρανίας και την προσάρτησή της στη Ρωσία, μέσω μιας μεταβατικής περιόδου εγκατάστασης ενός καθεστώτος-μαριονέτας στο Κίεβο. Οι αναφορές στον τσαρικό μεγαλορωσικό σοβινισμό, η καταδίκη της παράδοσης του Λένιν και του 1917, οι χαρακτηρισμοί περί τεχνητά κατασκευασμένου έθνους-κράτους δεν άφηναν καμιά αμφιβολία. Άλλωστε, σε ελάχιστες ημέρες τα ρωσικά τανκς έφτασαν στα πράστια της ουκρανικής πρωτεύουσας και το ρωσικό πυραυλικό πυροβολικό βομβάρδιζε πόλεις και υποδομές ακόμα και στα δυτικά σύνορα της Ουκρανίας.

Lήμερα γνωρίζουμε ότι αυτός ο στόχος έχει κριθεί ανέφικτος. Αποδείχθηκε ότι ο Πούτιν έκανε ένα βασικό πολιτικό λάθος. Υποτίμησε την αποφασιστική επιλογή της μεγάλης πλειοψηφίας του ουκρανικού λαού για αυτοδιάθεση και ανεξαρτησία απέναντι στη Ρωσία. Αυτό το στοιχείο έκανε εφικτή για τους Ουκρανούς την άμυνα μέσα στις πόλεις και τις κατοικημένες περιοχές (αυτή τη μορφή «πολέμου των φτωχών», που αποδέχεται τις μεγάλες απώλειες και προϋποθέτει την ενεργή συναίνεση του πληθυσμού), μέσω της οποίας κέρδισαν πολύτιμο χρόνο. Αποδείχθηκε έτσι ότι η προσάρτηση της Ουκρανίας θα ήταν εφικτή μόνο με τη μορφή μιας μακράς και σκληρής στρατιωτικής κατοχής επί ενός 40 εκατομμύριων ανθρώπων, μια υπόθεση πολύ πιο δύσκολη, περίπλοκη και δαπανηρή από τη γρήγορη και αιφνιδιαστική «ειδική επιχείρηση» με στόχο την εγκατάσταση ενός φιλικού καθεστώτος.

Η ανθεκτικότητα των Ουκρανών άνοιξε το δρόμο για να εκδηλωθεί ένας δεύτερος κρίσιμος παράγοντας, που επίσης υποτίμησε το ρωσικό καθεστώς: η ευρωατλαντική αντεπίθεση.

Το ΝΑΤΟ, που ένα χρόνο πριν περιγράφοταν από τον Μακρόν ως «κλινικά νεκρό», επανασυστερώθηκε γρήγορα. Μετά τη σύνοδο της Μαδρίτης ανέλαβε ένα ογκώδες πρόγραμμα εξοπλισμού του ουκρανικού στρατού με σύγχρονα δυτικά όπλα, που σύντομα άλλαξαν την εικόνα στα πεδία των μαχών. Μεγάλες αμερικανικές δυνάμεις αναπτύχθηκαν στην Ανατολική Ευρώπη, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις και ιδιαίτερα η Γερμανία ενέκριναν επειγόντως πρωτοφανή μιλιταριστικά προγράμματα, η Σουηδία και η Φινλανδία στράφηκαν προς την ένταξη στο ΝΑΤΟ, εγκαταλείποντας μια «ουδετερότητα» που είχε αντέξει σε όλη την εποχή του Ψυχρού Πολέμου. Οι στόχοι της Δύσης έκτοτε δεν περιορίζονται στον καθορισμό του μέλλοντος της Ουκρανίας, αλλά προφα-

νώς επεκτείνονται στην επαναχάραξη του συσχετισμού δύναμης στην περιοχή, με την επιβολή δραστικών περιορισμών στη Ρωσία.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει ένα διττό χαρακτήρα. Αφενός, είναι πόλεμος για την ανεξαρτησία και την αυτοδιάθεση της Ουκρανίας. Αφετέρου και ταυτόχρονα, είναι πόλεμος «δι' αντιπροσώπων» μεταξύ της Ρωσίας και του ΝΑΤΟ, για τον έλεγχο της περιφέρειας της Αν. Ευρώπης και το συσχετισμό δύναμης μέσα στα δίκτυα της νεοφιλελεύθερης καπιταλιστικής παγκοσμιοποίησης. Απέναντι σε αυτόν το σύνθετο χαρακτήρα του πολέμου, ένα σύνηθες χαρακτηριστικό των μεγάλων ιστορικών γεγονότων, όποιος εγκλωβίστει σε μια από τις πλευρές του είναι καταδικασμένος σε σοβαρά πολιτικά λάθη.

Αυτές οι πραγματικότητες αποτυπώνονται ήδη στο πεδίο των μαχών, αλλά και της διπλωματίας. Ο ρωσικός στρατός μάχεται σήμερα για να κατοχυρώσει κυρίως τον έλεγχο του Ντονμπάς, στόχος που πέρυσι έμοιαζε εύκολος και αυτονόητα εκπληρώσιμος. Η κυβέρνηση Ζελένσκι, υπολογίζοντας σε μεγαλύτερη και διαρκή ενίσχυση των Δυτικών, δηλώνει έτοιμη να συνεχίσει τον πόλεμο μέχρι την επανάκτηση του συνόλου των ουκρανικών εδαφών, συμπεριλαμβάνοντας την Κριμαία. Η ευρωατλαντική διπλωματία, αλλά ιδιαίτερα οι ΗΠΑ, υποστηρίζουν τη μαχητική ικανότητα των Ουκρανών όσο αυτοί παραμένουν ικανοί να προκαλούν απώλειες στη Ρωσία, αλλά διατηρούν επίσης έναν αυτόνομο δίσιυλο «διαπραγμάτευσης» με τη Ρωσία, γύρω από τη διαβόητη φόρμουλα του Κίσινγκερ περί ανταλλαγής «εδαφών, ως αντίτιμον ειρήνευσης». Όμως φαίνεται ότι το αίμα των στρατιωτών και από τις δύο πλευρές, όπως και το αίμα των εκατοντάδων χιλιάδων ουκρανών αμάχων, δεν κρίνεται ακόμα αρκετό για την επισημοποίηση των διαπραγματεύσεων ειρήνευσης.

Ο πόλεμος αυτός είναι εξαιρετικά επικίνδυνος. Η κλιμάκωσή του, με τη χρήση ακόμα πιο καταστρεπτικών όπλων μέσα στο

ουκρανικό έδαφος, είναι εξαιρετικά πιθανή. Η επέκτασή του έξω από τα όρια της Ουκρανίας, μέσα από μια άμεση σύγκρουση ναοϊκών και ρωσικών δυνάμεων, κάθε αλλο παρά μπορεί να αποκλειστεί. Οι διαρκείς αναφορές στα πυρηνικά οπλοστάσια δείχνουν ότι έχουμε προσεγγίσει έναν παγκόσμιο εφιάλτη, πιο πολύ από κάθε άλλη φορά στη σύγχρονη ιστορία. Παράλληλα ο πόλεμος ενισχύει αντιδραστικές πολιτικές μεταποίσεις, τόσο στο εσωτερικό της Ουκρανίας όσο και της Ρωσίας. Στην ελληνική Αριστερά μεγάλο τμήμα μπορεί εύκολα να διακρίνει την εθνικιστική ακροδεξιά στην Ουκρανία, αλλά παραμένει τυφλό απέναντι στην κατά πολύ ισχυρότερη ρωσική ακροδεξιά και τους δεσμούς της με το καθεστώς Πούτιν.

Στο διεθνές αντιπολεμικό κίνημα επικρατεί μια παραλυτική σύγχυση. Τμήματά του στράφηκαν προς μια πολιτική συμφιλιωτισμού με το ΝΑΤΟ, ιεραρχώντας ως πρώτο το αίτημα αποστολής όπλων προς τον ουκρανικό στρατό. Άλλα τμήματα, εξακολουθώντας να ιεραρχούν πρώτη την αντινατοϊκή πολιτική, στρέφονται προς ένα αντιδραστικό εξωραϊσμό του ρωσικού ιμπεριαλισμού, μια πολιτική ουράς που αναγνωρίζει στον Πούτιν έναν κάποιο «απελευθερωτικό» ρόλο. Κατά τη γνώμη μου, το πρώτο και επείγον βήμα ανασύνταξης θα έπρεπε να είναι η απαίτηση για άμεση ειρήνη, για άμεση παύση των συγκρούσεων, που θα απομάκρυνε τον κίνδυνο κλιμάκωσης και επέκτασης του πολέμου. Σε αυτό το έδαφος, και με πολιτικά μέσα, θα έπρεπε να κλιμακωθεί η απαίτηση για αποχώρηση του ρωσικού στρατού (όπως και ούρας που αναγνωρίζει στον Πούτιν έναν κάποιο «απελευθερωτικό» ρόλο). Κατά τη γνώμη μου, το πρώτο και επείγον βήμα ανασύνταξης θα έπρεπε να είναι η απαίτηση για άμεση παύση των συγκρούσεων, που θα απομάκρυνε τον κίνδυνο κλιμάκωσης και επέκτασης του πολέμου. Σε αυτό το έδαφος, και με πολιτικά μέσα, θα έπρεπε να κλιμακωθεί η απαίτηση για αποχώρηση του ρωσικού στρατού (όπως και ούρας που αναγνωρίζει στον Πούτιν έναν κάποιο «απελευθερωτικό» ρόλο). Κατά τη γνώμη μου, το πρώτο και επείγον βήμα ανασύνταξης θα έπρεπε να είναι η απαίτηση για άμεση ειρήνη, για άμεση παύση των συγκρούσεων, που θα απομάκρυνε τον κίνδυνο κλιμάκωσης και επέκτασης του πολέμου. Σε αυτό το έδαφος, και με πολιτικά μέσα, θα έπρεπε να κλιμακωθεί η απαίτηση για αποχώρηση του ρωσικού στρατού (όπως και ούρας που αναγνωρίζει στον Πούτιν έναν κάποιο «απελευθερωτικό» ρόλο).

Αριστερά: Ένα χρόνο μετά...

ΑΓΓΟΥΜΕΙΝ

κό λαό και όλους τους γειτονικούς λαούς.

Στον ένα χρόνο από το ξέσπασμά του, ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει επιταχύνει βαθιές αλλαγές στον κόσμο που ζούμε. Οι κυρώσεις έχουν μεταφέρει τον πόλεμο στο πεδίο της παγκόσμιας οικονομίας. Η οχύρωση των ΗΠΑ κατά της Κίνας (AUSTRALIA, εμπάργκο τεχνολογίας κ.λπ.) επεκτάθηκε σε οχύρωση του ευρωατλαντισμού κατά της Ρωσίας, επιβάλλοντας στην ΕΕ και κυρίως στη Γερμανία μια σοβαρή αναστροφή προηγουμένων οικονομικών και διπλωματικών επιλογών. Η τριακονταετία της νεοφιλεύθερης καπιταλιστικής παγκοσμιοποίησης δίνει τη θέση της σε μια «ένοπλη παγκοσμιοποίηση», με ορατή την τάση μετάβασης σε περιφρουρημένες ζώνες επιρροής. Στις ευρωατλαντικές πρωτεύουσες ακούγονται όλο και πιο δυνατά οι φωνές που προτρέπουν για ένα «οικονομικό NATO».

Ορισμένα ρεύματα μέσα στην Αριστερά θεωρούν ότι η μετάβαση σε έναν «πολυπολικό κόσμο» έχει ένα κάποιο αντικειμενικά προοδευτικό περιεχόμενο, ότι διαμορφώνει ένα πιο ευνοϊκό περιβάλλον για τους εργατικούς και λαϊκούς αγώνες. Πρόκειται για σημαντικό λάθος, γιατί όλοι οι «πόλοι» των σύγχρονων αντιπαραθέσεων είναι ιμπεριαλιστικές δυνάμεις.

Η Κίνα διεκδικεί την επιστροφή στη σταθερότητα των δικτύων της παγκοσμιοποίησης, γιατί εκεί στηρίζει τις προοπτικές της δικής της ενδυνάμωσης. Στην ουκρανική κρίση καλύπτει τη Ρωσία του Πούτιν απέναντι στη Δύση, αλλά προσεκτικά, έχοντας μέχρι σήμερα αποφύγει να αναγνωρίσει την προσάρτηση του Ντονμπάς, ακόμα και της Κριμαΐας. Ταυτόχρονα φροντίζει να μετατρέψει την καταγραφή της αδυναμίας της Ρωσίας για μια γρήγορη και καθαρή νίκη στην Ουκρανία σε δική της προώθηση στην Κεντρική Ασία (Καζαχστάν), ακόμα και στην Ανατολική Σιβηρία.

Η Ινδία του ακροδεξιού Μόντρι διατηρεί καλές σχέσεις με τη Ρωσία, απ' όπου προμηθεύεται πετρέλαιο, πρώτες ύλες και άλλα. Όμως γνωρίζει ότι τα σχέδιά της για κυριαρχία σε ολόκληρη την υπο-ήπειρο την θωμούν σε στρατηγική αντιπαράθεση με την... Κίνα.

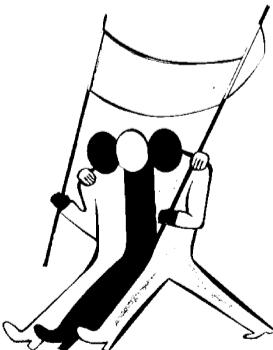
Οι περιφερειακές δυνάμεις του παγκοσμίου συστήματος δεν είναι πλέον τα αστέρια του παλιού «κινήματος» του Τρίτου Κόσμου, αλλά τοπικοί υπο-ιμπεριαλισμοί που αξιοποιούν τις ανταγωνιστικές συμμαχίες τους, με στόχο να ενισχύσουν τη δική τους επιρροή και κυριαρχία σε συγκεκριμένες περιοχές.

Ο κόσμος που διαμορφώνεται είναι πιο άναρχος και επικίνδυνος από εκείνον της εποχής του Ψυχρού Πολέμου. Θυμίζει όλο και περισσότερο τον κόσμο της προ του 1914 περιόδου. Όταν, τότε, είχε καταρρεύσει ένα κύμα παγκοσμιοποίησης του καπιταλισμού του Ελεύθερου Εμπορίου, όταν άρχιζε η κρίση της αποικιοκρατίας, όταν επωάζονταν η γενικευμένη σύγκρουση μεταξύ των «πεινασμένων» και «χορτάτων» ιμπεριαλιστών. Στις σημερινές συνθήκες γίνεται ιδιαίτερα επίκαιρη η ιδεολογική παράδοση μιας συγκεκριμένης Αριστεράς εκείνης της εποχής: της Αριστεράς του Τσίμερβαλντ, της Αριστεράς του Λένιν και της Λουζεμπουργκ, που ανέδειξε ως αναντικατάστατη αξία την απόλυτη ανεξαρτησία, την αυτονομία του εργατικού κινήματος απέναντι σε όλους τους πόλους της επερχόμενης σύγκρουσης και της συνακόλουθης ανθρωποσφαγής του Α' Παγκοσμίου Πολέμου.

Στις συνθήκες που διαμορφώνει ο πόλεμος στην Ουκρανία, οφείλουμε να αντιτάξουμε τη βαθιά ενότητα της αντιπολεμικής - αντιμπεριαλιστικής - αντικαπιταλιστικής - διεθνιστικής πολιτικής, αρχίζοντας από το σύνθημα: Ούτε με το NATO – Ούτε με τον Πούτιν!

Αντώνης Νταβανέλος

Η μικρή Μαρία του Έβρου και οι Λύκοι

Μια ιστορία με λύκο στάθηκε η υπόθεση της μικρής Μαρίας στον Έβρο, που ταλάνισε την επικαρόττη τον προηγούμενο χρόνο και έγινε σημαία του Ν. Μηταράκη, για να εξελιχθεί στη συνέχεια σε μια εκτεταμένη επίθεση στις οργανώσεις που χειρίστηκαν την υπόθεση και σε όλο το πεδίο της αλληλεγγύης. Η ΜΚΟ HR360 τέθηκε υπό δικαστικό έλεγχο – ως ακόμη και ύποπτη για ξέπλυμα – και υποχρεώθηκε σε υποχώρηση, μέλη της αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν το πεδίο, το ΕΣΠ και ο πρόεδρός του καταδείχθηκαν ως υπόλογοι, μια ακόμη οργάνωση στοχοποιήθηκε σαν επικίνδυνη για τα εθνικά συμφέροντα, άλλες αποκλείστηκαν από το Μητρώο.

Aποκορύφωμα στην επίθεση που ακολούθησε ήταν η ανεκδιήγητη δίωξη κατά του Παναγιώτη Δημητρά ως επικίνδυνου διακινητή και μέλους εγκληματικής οργάνωσης – για δράσεις στις οποίες προβάίνουν δλες οι ομάδες που ματώνουν στο πεδίο, για τη διάσωση των ανθρώπων που κινδυνεύουν στη θάλασσα ή φτάνουν βρεγμένοι στην ακτή.

Με μια απόφαση που αποπνέει δικαστικό ολοκληρωτισμό, οι δικαστές της Κω έδωσαν τα ρέστα τους. Οι όροι που προτάθηκαν για τον Δημητρά, για να αποκλειστεί από το πεδίο της υπεράσπισης, ήταν οι χειρότεροι που έχουν ακουστεί για κακουργήματα: κατ’ οίκον κράτηση με ηλεκτρονικό βραχιόλι και έξodo μόνο για ιατρικές ανάγκες!! – που τελικά δεν πέρασε –, η απαγόρευση ενασχόλησης με το προσφυγικό και την οργάνωσή του, το ΕΠΣΕ!!, η ομηρία και ο εξευτελισμός της παρουσίας στο αστυνομικό τμήμα, που δεν ήταν αποτέλεσμα της απειρίας ή αυτονόμησης των «λειτουργών της δικαιοσύνης», αλλά μένος που υπαγορεύοταν από άλλες σκοπιμότητες.

Η επίθεση βέβαια είχε αρχίσει από παλιά. Με τη συνεργασία του απόλυτα συντεταγμένου δικαστικού συστήματος, η αλληλεγγύη έπαψε να θεωρείται «θετικό κοινωνικό χαρακτηριστικό» και καταδικάστηκε προκαταβολικά ως εγκληματική ενέργεια. Ήδη από το 2020 ξεκίνησε η οργανωμένη προσπάθεια απαξίωσης, διαστρέβλωσης και ηθικής μείωσης με στοχοποίηση και στιγματισμό προσώπων ώστε να αναγκαστούν να υποχωρήσουν και να αυτοεξαιρεθούν από το πεδίο. Και συνεχίστηκε με την ποινικοποίηση της δράσης των αλληλεγγυών, με δεκάδες ποινικές διώξεις στα νησιά, που στράφηκαν κυρίως ενάντια στους διεθνείς υποστροφές αλλά και σε γνωστά πρόσωπα του πεδίου της υπεράσπισης των δικαιωμάτων.

Όταν η συντεταγμένη δικαιοσύνη σε ανώτατο επίπεδο αναγνωρίζει την Τουρκία σαν τρίτη ασφαλή χώρα και αποφαίνεται ότι η βαριά και απεχθής εγκληματικότητα οφείλεται στην ελλιπή φύλαξη των συνόρων,

δείχνει το δρόμο στους υπόλοιπους για να χαρακτηρίζουν τις προσπάθειες διάσωσης ως κακούργημα και τις οργανώσεις δικαιωμάτων ως εγκληματικές συμμορίες που διευκολύνουν το έγκλημα των προσφύγων. Νομιμοποιεί τους πνιγμούς, τις επαναπρωθήσεις, τους ξυλοδαρμούς, τα ξεγυμνάματα, τις ληστείες, ακόμη και τους μισθοφόρους μετανάστες που για ένα χαρτί αναλαμβάνουν το βρώμικο ρόλο: αυτά δεν είναι εγκλήματα, είναι φύλαξη των συνόρων, νόμιμη αποτροπή.

Νομιμοποιών το αίσχος του φράχτη, όπου είδαμε κατάπληκτο την ΠτΔ να φωτογραφίζεται και τους υπουργούς μας να τον επιδεικνύουν με περηφάνια στους ευρωπαίους πρεσβευτές. Και αναδεικνύεται ξανά το ζήτημα των αφόρητων δεσμεύσεων που η κυβέρνηση έχει επιβάλει στις οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στο πεδίο. Ήδη πολύ πριν, η αλληλεγγύη, από υπόθεση των ανεξάρτητων κοινωνικών οργανώσεων που στηρίζονταν στην εθελοντική προσφορά και το πάθος των μελών τους, πέρασε στις οργανωμένες ΜΚΟ (που χρηματοδοτούνται άμεσα ή έμμεσα από κρατικές ή υπερκρατικές πηγές πόρων και που με τον τρόπο αυτό υπόκεινται στον έλεγχο του κράτους) που απορρόφησαν στις τάξεις τους το καλύτερο ανθρωπινό δυναμικό του χώρου.

Το 2018, με απόφαση του τότε συριζιανού υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής, συστάθηκε το Μητρώο Ελληνικών και Ξένων ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται σε θέματα διεθνούς προστασίας, μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης, στο οποίο μπορούσαν να εγγραφούν, αν το ήθελαν, οργανώσεις που είχαν τέτοιους σκοπούς.

Από το 2020, μια από τις πρώτες φροντίδες της κυβέρνησης ήταν η σκλήρυνση του πλαισίου αναγνώρισης των ΜΚΟ που υπάγονται στο Υπουργείο Μετανάστευσης. Με δυο διαδοχικές αποφάσεις, η εγγραφή στο Μητρώο έγινε υποχρεωτική, απαραίτητος όρος για να μπορούν να ασχοληθούν με τους πρόσφυγες, οι όροι εγγραφής, διαγραφής

και ελέγχου πολύ σκληρότεροι και προστέθηκε η υποχρέωση εγγραφής των μελών, συνεργατών και εθελοντών τους, στο νεοσύστατο Μητρώο Μελών, για να επεκταθεί ο σκληρός έλεγχος και στα πρόσωπα που δραστηριοποιούνται ακόμη και εθελοντικά. Η διαγραφή από το μητρώο θα σήμαινε τον αποκλεισμό της οργάνωσης και των μελών της από το πεδίο. Η αναπόφευκτη υποταγή στις επιταγές της κρατικής πολιτικής ήταν ο στόχος και το κέρδος των ρυθμίσεων. Η HR360 οπισθοχώρησε, άλλες οργανώσεις ένιωσαν τον κίνδυνο, ενώ στον Παναγιώτη Δημητρά απαγορεύτηκε η ενασχόληση με την οργάνωση του, που δεν ήταν γραμμένη σε κανένα Μητρώο.

Η ιστορία της μικρής Μαρίας τροφοδότησε τη ρητορική της κυβέρνησης και έδωσε τροφή στο Λύκο

Το ζήτημα δεν είναι αν υπήρχε ο σκορπιός και αν η μικρή Μαρία κατέληξε στη νησίδα, αλλά οι πολλές μικρές Μαρίες που βασανίστηκαν στα περάσματα και στα κρατητήρια και υπέστησαν συχνά την επαναπρωθήση, οι 38 άνθρωποι σε μια νησίδα που δεν έχει πατρίδα, τα πολλά μικρά παιδιά που πνίγηκαν στη θάλασσα, τα πολλά Φαρμακονήσια, οι πνιγμένοι στον Έβρο, που δεν ξέρουμε ούτε τους τάφους ούτε το όνομά τους, τα 25 αταυτοποίητα πτώματα που ξεβράστηκαν στα νησιά το 2022, οι 50 πνιγμένοι των τελευταίων μηνών στα περάσματα, οι 300.000 επαναπρωθήσεις σε ένα χρόνο, που καμαρώνει ο Ν. Μηταράκης. Σημασία έχει ο κυνισμός των ελληνικών αρχών, ο κομπασμός και η αυτοεπιβράβευση για όλα τα παραπάνω.

Κρύβουν τις αλήθειες και στέκονται στη μικρή Μαρία για να αναστρέψουν την ευθύνη: υπεύθυνες είναι οι οργανώσεις και οι πρόσφυγες, και όχι αυτοί που τους άφηναν να πεθάνουν από το κρύο, τους σκορπιούς ή την εξάντληση, ενώ μπορούσαν – και κυρίως όφειλαν – να τους σώσουν. Πανηγυρίζουν που δεν το έκαναν και δεν ντρέπονται γι’ αυτό.

Εμείς όμως ντρεπόμαστε!

Γιάννα Κούρτοβικ

Ακόμα περισσότερη «φύλαξη συνόρων», ακόμα περισσότερα ναυάγια

Οι μελοδραματικές ανακοινώσεις και τα δάκρυα κυβερνήσεων και αξιωματούχων μετά τους φονικούς σεισμούς στην Τουρκία και τη Συρία είχαν σύντομη ημερομηνία λήξεως. Πολύ γρήγορα, επιστρέψαμε στην πεπατημένη: η τρομοκρατία περί ακόμα περισσότερων προσφύγων λόγω των φονικών σεισμών κυριάρχησε στα ΜΜΕ, μιας και αυτοί δεν αρκούνται στην ανθρωπιστική βοήθεια που τους παρείχαμε.

Λίγες μέρες μετά το σεισμό, η ΕΕ επανήλθε στα γνωστά. Στη Σύνοδο Κορυφής, οι Ευρωπαίοι αποφάσισαν την αυστηροποίηση της πολιτικής στα σύνορα (πόσο ακόμα άραγε;) με «την ενίσχυση των εξωτερικών συνόρων και την αποτροπή της παράτυπης μετανάστευσης». Φράχτες, στρατοί, έλεγχοι, κάμερες, υποδομές επιτροπής και αποτροπής. Και καλύτερη συνεργασία για τις απελάσεις ούτως ώστε να αυξηθούν. Ούτως ή άλλως, το «νέο Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη Μετανάστευση», που βρίσκεται υπό κατάρτιση, θα οδηγήσει σε ακόμα μεγαλύτερη στέρηση δικαιωμάτων.

Όλα αυτά συζητούνται τη στιγμή που σύμφωνα με άρθρο των *New York Times*, ο αξιωματούχος Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Frontex, Γιόνας Γκρίμχεντεν, έχει ζητήσει την αναστολή των επιχειρήσεων της υπηρεσίας στην Ελλάδα, επικαλούμενος αξιόπιστες αναφορές για τις συστηματικές παράνομες επαναπρωθήσεις προσφύγων από τις ελληνικές αρχές. Σύμφωνα με την εφημερίδα, υπάρχουν δύο εκθέσεις του Γκρίμχεντεν για το 2022 στις οποίες η Ελλάδα έχει την τιμητική της και όπου αποκαλύπτονται πολλαπλά περιστατικά παραβιάσεων δικαιωμάτων στα σύνορα.

Καθώς το 2022 καταγράφηκε αύξηση κατά 64% των «παράτυπων διελεύσεων των συνόρων» σε σχέση με το 2021 και οι αιτήσεις για χορήγηση ασύλου αυξήθηκαν κατά σχεδόν 50%, τα κράτη μέλη ζητούν επιπλέον μέτρα. Από τα παραπάνω νούμερα της FRONTEX απουσιάζουν βεβαίως εκείνα που αφορούν τις παράνομες επαναπρωθήσεις, είτε από τα νησιά είτε στη θάλασσα, καθώς και οι πνιγμένοι που ξεβράζονται στις ακτές. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ καταγράφει 326 νεκρούς και αγνοούμενους στην Ανατολική Μεσόγειο μόνο το 2022, νούμερο τριπλάσιο σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Ωστόσο και αυτοί οι αριθμοί δεν γνωρίζουμε κατά πόσο προσεγγίζουν την αλήθεια, αφού ο αριθμός των επιβανόντων σε κάθε πλοιάριο, και άρα των αγνοούμενων,

δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί με σιγουριά.

Τα πολύνεκρα ναυάγια των τελευταίων εβδομάδων, με πιο πρόσφατο αυτό στην Ιταλία, είναι αποτέλεσμα ακριβώς αυτών των πολιτικών που σκοπεύουν να ενισχύσουν οι χαρτογιακάδες της ΕΕ. Είναι πλέον γνωστό ότι οι πρόσφυγες, για να αποφύγουν τα ελληνικά νησιά, όπου μπορεί να «εξαφανιστούν» ή να πεθάνουν της πείνας κι ας έχουν πατήσει σε

μη επιστροφή τους στην Τουρκία μέσα στα γνωστά life rafts (φρουσκωτές σχεδίες). Το «προσφυγικό» έχει φύγει από την ημερόσια διάταξη και οσοι-ες ενημερώνονται για περιστατικά αφίξεων μένουν να παρακολουθούν μουδιασμένοι-ες τις πληροφορίες που φτάνουν από οργανώσεις του εξωτερικού, καθώς οποιαδήποτε κίνηση παροχής βοήθειας είναι σίγουρο ότι θα οδηγήσει σε

ευρωπαϊκό έδαφος, σπρώχνονται σε πιο επικίνδυνες οδούς, επιχειρώντας να φτάσουν κατευθείαν στην Ιταλία.

Η κατάσταση στα νησιά άλλωστε «έχει ομαλοποιηθεί». Στη Σάμο λειτουργεί το στρατόπεδο συγκέντρωσης στη μέση του πουθενά, οπότε και η τοπική κοινωνία έχει ησυχάσει, ενώ στη Λέσβο το αντίστοιχο βρίσκεται υπό κατασκευή. Στη Χίο η κατασκευή του «κέντρου κράτησης» έχει παγώσει, έρχονται άλλωστε και εκλογές, και ο υπουργός Μετανάστευσης κάνει ό,τι μπορεί για να ξεχαστούν οι ξυλοδαρμοί και οι επιθέσεις των ΜΑΤ και να επανεκλεγεί, αφού κράτησε τη δέσμευσή του και «καθάρισε» τα νησιά από τους πρόσφυγες. Να σημειωθεί βέβαια ότι η δίωξη αιρετών και συνδικαλιστών για τα γεγονότα του Γενάρη του 2021, οπότε και απετράπη η αποβίβαση μηχανημάτων για την κατασκευή του στρατόπεδου, έχει οριστεί για το 2024, σε ασφαλή απόσταση τόσο από τις εθνικές όσο και από τις αυτοδιοικητικές εκλογές.

Ωστόσο, τα ναυάγια αλλά και οι καταγγελίες για επαναπρωθήσεις μέσα στη θάλασσα βρίσκονται στην ημερόσια διάταξη. Όπως και τα περιστατικά αφίξεων, όπου οι πρόσφυγες κρύβονται για μέρες σε βουνά και δάση, χωρίς καμιά παροχή βοήθειας, προσπαθώντας να αποτρέψουν την παράνο-

κατηγορίες περί συμμετοχής σε δίκτυα διακίνησης, κατασκοπεία και τα λοιπά νομικά εργαλεία που έχει ενεργοποιήσει η ακροδεξιά κυβέρνηση Μητσοτάκη για την αδρανοποίηση των ελάχιστων αλληλέγγυων.

Εν όψει των εκλογών και με το προσφυγικό να έχει φύγει από την ημερόσια διάταξη, η κανονικοποίηση και νομιμοποίηση των παράνομων πρακτικών που πλέον παραδέχεται και η κυβέρνηση – αφού φυλάσσει τα ευρωπαϊκά σύνορα – κυριαρχεί. Οι τοπικές κοινωνίες θεωρούν ότι το ζήτημα πλέον δεν τις αφορά και εστιάζουν στο γεγονός ότι «επιτέλους έχουμε και θαλάσσια σύνορα», ενώ οι κυβερνητικές εξαγγελίες περί επέκτασης του φράχτη στον Έβρο προκαλούν μάλλον ανακούφιση στο γαλουχημένο με την ακροδεξιά επιχειρηματολογία ακροατήριο.

Σε αυτή τη δυστοπική συνθήκη, το καθήκον μας ως αλληλέγγυοι-ες είναι να δυναμώσουμε τη διαμαρτυρία μας, να υψώσουμε και άλλο τη φωνή μας, να θωρακίσουμε τη δράση μας, να ανοίξουμε δρόμους για να προχωρήσει η έμπρακτη αλληλεγγύη – και ας είναι οι απογοητεύσεις πικρές και καθημερινές. Και απέναντι στο έγκλημα των συνόρων η αλληλεγγύη είναι το όπλο μας.

Ερμιόνη Φρεζούλη

Ισπανία: κινητοποίηση για τη δημόσια υγεία. Στην Ελλάδα;

«Άρκετά με την κακοποίηση»
**«Περισσότερος χρόνος, περισσότεροι γιατροί,
περισσότερες επενδύσεις»**
«Το σύστημα υγείας χάνει τους γιατρούς του»

Aυτά είναι κάποια από τα συνθήματα των μεγάλων διαδηλώσεων που οργάνωσαν οι υγειονομικοί στη Μαδρίτη τον Νοέμβρη του '22 και τον Φλεβάρη του '23. Διαδηλώσεις που έγιναν πανευρωπαϊκά πρώτη είδηση, λόγω του σύγκου και του παλμού τους και που πολλοί απέδωσαν στην οργή του κόσμου. Τα στοιχεία λένε ότι ένας γενικός γιατρός αναγκάζεται να βλέπει έως 50 ασθενείς στο οχτάρο του, με ό,τι αυτό συνεπάγεται στην ποιότητα της δουλειάς του, και οι ασθενείς περιμένουν σε ατελείωτες ουρές με διεκπεραιωτική εξυπηρέτηση. Αυτό συμβαίνει γιατί ο Δήμος Μαδρίτης, που ελέγχεται από τη νεοφιλελεύθερη Δεξιά, ξανάνοιξε τα (κλειστά λόγω της πανδημίας) κέντρα υγείας χωρίς το απαραίτητο προσωπικό και επέλεξε η επίθεση στο δημόσιο σύστημα υγείας να μην είναι άμεση αλλά κεκαλυμμένη. Μέσω υποχρηματοδότησης και κακού μάνατζμεντ το σύστημα δεν μπορεί να εξυπηρετήσει τους πολίτες, οι οποίοι καταφεύγουν κατά 40% στον ιδιωτικό τομέα. Η υπερεργασία μαζί με την καθήλωση μισθών οδήγησαν σε κύμα παραίτησεων. Χαρακτηριστικά, σύμφωνα με το Mental Health Observatory, μετά την πανδημία, το 92% των γιατρών υποφέρουν από συναισθηματική εξάντληση. Έτσι, φέτος από τους 220 τελειόφοιτους γενικούς γιατρούς κατέθεσαν χαρτιά για πρόσληψη στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας μόνο οι 17 και από τους 160 παιδίατρους μόνο 6. Την περασμένη χρονιά 4.000 αιτήσεις κατατέθηκαν από τους τελειόφοιτους φοιτητές Ιατρικής για να φύγουν στο εξωτερικό για ειδίκευση, δηλαδή οι μισοί από όσους αποφοιτούν. Το ότι η Ισπανία καταγράφει ήδη έλλειψη 5.000 γιατρών στο δημόσιο σύστημα υγείας, έφερε κοντά τους απαξιωμένους υγειονομικούς με τα λαϊκά στρώματα των οποίων δεν καλύπτονται οι υγειονομικές ανάγκες. Είναι δηλαδή η απελπιστική κατάσταση (που επιτείνεται λόγω ραγδαίας φτώχειας) που δυνάμωσε το υγειονομικό κίνημα μαζί με μια πολύ σημαντική δουλειά βάσης που έκαναν τα σωματεία, προτάσσοντας το ζήτημα της υγείας στην κορυφή της ατζέντας.

Πόσο μακριά είναι η Ελλάδα από αυτή την πραγματικότητα; Πολύ κοντά όσον αφορά τις συνθήκες, αρκετά μακριά όσον αφορά την οργάνωση του κινήματος. Τα μόνα ελπιδοφόρα μηνύματα έρχονται από

την Κρήτη, όπου επαρχιακές πόλεις αγκαλιάζουν τα νοσοκομεία τους αντιδρώντας στην υποβάθμισή τους, αλλά αυτά δεν είναι αρκετά για να ταρακουνήσουν το σύστημα, από τη στιγμή που τίποτα δυναμικό δεν συμβαίνει στην πρωτεύουσα. Δεν ξέρουμε πια τι χρειάζεται να γίνει από την πλευρά των υγειονομικών, αφού και το ρόλο μας τιμπάσαμε επάξια κατά τη διάρκεια της πανδημίας και συνδικαλιστικά σταθήκαμε απέναντι στην εξουσία με καθαρό λόγο και λοιπόν δεν γίνεται κάτι συνταρακτικό από πλευράς κινήματος την ώρα που ανοίγει ο δρόμος της ιδιωτικοποίησης του ΕΣΥ και αρκούμαστε κατά βάση στη συμβολική αντίδραση όλων των ιατρικών φορέων της χώρας απέναντι στο νομοσχέδιο Γκάγκα, τότε μοιραία όποια ελπίδα υπάρχει για τη μη εφαρμογή του ανοίγματος του ΕΣΥ στην αγορά, εναποτίθεται στο σενάριο της πολιτικής αλλαγής. Κι εδώ δεν μπορούμε να στεκόμαστε μοιραίοι και μπλαζέ, ισχυρίζομενοι ότι δεν έχει και μεγάλη σημασία ποιο αστικό μπλοκ εξουσίας θα αναλάβει τη

διαχείριση. Σίγουρα είναι αδύνατο να έχουμε αυτή τη θέση όσοι εργαζόμαστε στο δημόσιο σύστημα και έχουμε βιώσει μέσα στη δουλειά μας τις πολιτικές υγείας που ασκήθηκαν από την ακροδεξιά (Άδωνις, Βορίδης, Κικίλιας, Πλεύρης). Είναι δηλαδή κατά τη γνώμη μου ανεπίτρεπτη πλέον η στάση ανθρώπων του χώρου που στις επικείμενες εκλογές θα μείνουν πιστοί στην παράδοση της αποχής ή του άκυρου. Για όλους τους λόγους του κόσμου, αλλά κατά βάση για το θέμα της υπεράσπισης του ΕΣΥ, οφείλει δύλος ο κόσμος του κινήματος και η νεολαία του να στηρίζουν αριστερά ψηφοδέλτια που έχουν στοιχειωδώς ένα ρόλο να παιζουν στην κεντρική πολιτική σκηνή και άρα στις αποφάσεις της επόμενης μέρας που αφορούν την επιβίωση. Ισχυρίζομαι ότι δεν υπάρχει το περιθώριο για απλή ιδεολογική καταγραφή της κάθε αριστερής φράξιας και ότι επιτέλους έχουν ωριμάσει οι συνθήκες για πλατιά ενωτικά μέτωπα με μίνιμουμ ατζέντα υπεράσπισης των δημόσιων αγαθών, ώστε να παράξουν αποτέλεσμα, δηλαδή να καταφέρουν να ανατρέψουν πολιτικές στην πράξη. Είναι απλά ζήτημα ζωής και θανάτου (των φτωχών).

Χριστίνα Κυδώνα
Νοσοκομειακή γιατρός

Όταν το «εμείς ή αυτοί» γίνεται σύγκρουση

Η μεγάλη εικόνα

Δεν θα αναφερθώ στις συμμαχίες που έκανε ο Λούλα σε αυτές τις εκλογές, που επεκτάθηκαν από τα αριστερά του Εργατικού Κόμματος μέχρι και σε τμήματα της αστικής τάξης, τραπεζίτες, ακόμη και συμμετέχοντες στο πραξικόπημα εναντίον της Ντίλμα Ρουύσεφ του 2016. Θα μιλήσω όμως για κάτι που αφορά τα καθ' ημάς και συγκεκριμένα για την κριτική που του έγινε από τμήματα της Αριστεράς για συστηματική μετατόπιση. Με μια πρώτη σκέψη λέω ναι, δεν μπορείς να προσδιορίζεσαι ως προοδευτικός και να επιλέγεις ως αντιπρόσεδρό σου τον Ζεράλντο Άλκμιν, έναν ούτρα νεοφιλελεύθερο με μεγάλο ιστορικό διαφθοράς και στενά συνδεδεμένο με τις πολιτικές και οικονομικές ελίτ του Σάο Πάολο. Από την άλλη όμως, θεωρώ ότι μέσα στις δεδομένες συνθήκες που υπήρξαν, αυτό το ευρύ και ετερόκλητο μέτωπο του Λούλα ίσως να ήταν η μόνη επιλογή απέναντι στο τέρας. Το ξέρω, είναι πολύπλοκο όλο αυτό, αλλά όταν βρισκόμαστε σε τέτοιες οριακές καταστάσεις η μεγάλη εικόνα αποκτά άλλη διάσταση.

Η πρώτη αποτίμηση

Ο Λούλα έφτιαξε ένα ισορροπημένο για τα δεδομένα του υπουργικό συμβούλιο, με υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του περιβάλλοντος και των κοινωνικών προτεραιοτήτων, αλλά και με πρόσωπα που βρίσκονται πολύ κοντά στο μεγάλο κεφάλαιο, τις αγροτικές επιχειρήσεις και τον στρατό. Στο πλαίσιο του προγράμματος των 100 πρώτων ημερών έχουν γίνει μέχρι στιγμής αρκετές θετικές κινήσεις που δίνουν μια εικόνα των προθέσεών του, όπως η ακύρωση της μείωσης των φορολογικών συντελεστών για τις μεγάλες επιχειρήσεις, η επανενεργοποίηση του ταμείου προστασίας του Αμαζονίου, το διάταγμα για τον περιορισμό της οπλοκατοχής, το εκ νέου άνοιγμα της έρευνας για τη διολοφονία της ακτιβίστριας Μαριέλ Φράνκο, το σταμάτημα της διαδικασίας ιδιωτικοποίησης σε οκτώ τομείς του δημοσίου που ξεκίνησε επί Μπολσονάρο, η αύξηση του κατώτατου μισθού, η επιχείρηση εκδίωξης

Η φωτογραφία είναι από το Ρίο ντε Τζανέιρο, μετά τη νίκη του Λούλα στο δεύτερο γύρο των βραζιλιάνικων εκλογών. Θα μπορούσε όμως να είναι και από το Σαντιάγκο όταν νίκησε ο Μπόριτς ή από την Αθήνα εκείνο τον Γενάρη του 2015 ή από κάπου στην Ονδούρα μετά το θρίαμβο της Σιομάρα Κάστρο. Θα μπορούσε να είναι από οπουδήποτε στον κόσμο όταν οι άνθρωποι κλαίνε από τη χαρά που τους πλημμυρίζει. Όταν γίνονται οι σταγόνες της καταιγίδας, όταν βάζουν δυναμίτη στην Ιστορία, όταν το «εμείς ή αυτοί» παύει να είναι ένα απλό σύνθημα και μετατρέπεται σε σύγκρουση που γίνεται με όρους πραγματικούς, και για πολλ@ με όρους ζωῆς και θανάτου. Γιατί τέτοιες ήταν οι εκλογές στη Βραζιλία, και μόνο έτσι μπορούμε να τις διούμε, παρόλο που είναι ξεκάθαρο ότι ο Λούλα δεν είναι αριστερός.

χιλιάδων παράνομων ανθρακωρύχων από πολλές περιοχές, ο νόμος για τον περιορισμό της αποψίλωσης των δασών, το μηνιαίο επίδομα των 600 ρεάλ στις φτωχές οικογένειες.

Οι δυσκολίες

Είναι προφανές ότι ο Λούλα επέστρεψε ως μια υπεύθυνη επιλογή, προσφέροντας σταθερότητα και προτείνοντας ένα συνεκτικό σχέδιο διαχείρισης μέσω της ανάπτυξης και της ταξικής συμφιλίωσης, απέναντι στον Μπολσονάρο που πρότεινε έναν ακραίο νεοφιλελεύθερισμό μέσω της βίας και του αυταρχισμού. Όμως αυτή η τρίτη προεδρία του έχει ουσιαστικές διαφορές από τις προηγούμενες. Στο εξωτερικό θα αντιμετωπίσει μια πολύ περίπλοκη διεθνή κατάσταση, έντονης αστάθειας και μεγάλων κρίσεων, ενώ στο εσωτερικό βρίσκεται αντιμέτωπος με μια άνευ προηγουμένου κληρονομιά κοινωνικής, περιβαλλοντικής και ανθρώπινης καταστροφής. Συγχρόνως, η Βραζιλία σήμερα είναι μια διχασμένη χώρα, όπου η κοινωνική πόλωση είναι τεράστια, όπου ο μπολσοναρισμός παραμένει εξαιρετικά ισχυρός, όπου οι θεσμοί έχουν μολυνθεί από τη φασιστική ιδεολογία, όπου τομείς του κράτους έχουν αυτονομηθεί.

Ο λαϊκός παράγοντας

Μπορεί η φασιστική Δεξιά να ηττήθηκε εκλογικά, αλλά η φιλελεύθερη Δεξιά είναι στην κυβέρνηση. Και αν σε αυτό προσθέσουμε και το ότι ο Λούλα δεν διαθέτει πλειοψηφία ούτε στο Κοινοβούλιο ούτε στη Γερουσία, γεγονός που μπορεί να τον οδηγήσει σε μια σειρά από συμβιβασμούς, τα πράγματα γίνονται εξαιρετικά δύσκολα.

Είναι προφανές ότι μέσα σε αυτήν τη συνθήκη μόνο με τη συνεχή πίεση του αριστερού, λαϊκού και δημοκρατικού κόσμου μπορεί να προωθηθεί και να στηριχτεί μια πραγματικά προοδευτική ατζέντα, για να ενισχυθεί το κοινωνικό κράτος, να διευρυνθούν τα δικαιώματα, να ανασάνουν οι φαβέλες, να μειωθούν οι κοινωνικές ανισότητες, σε μια χώρα που το πλουσιότερο 1% έχει το 30% του συνολικού πλούτου. Και παράλληλα για να αντιμετωπιστεί, όχι ακολουθώντας τις συνταγές της Παγκόσμιας Τράπεζας αλλά με βαθιές διαρθρωτικές αλλαγές, το τεράστιο πρόβλημα της πείνας, αφού σήμερα στη Βραζιλία, που είναι ένας από τους μεγαλύτερους παραγωγούς τροφίμων στον κόσμο, 33 εκατομμύρια άνθρωποι πεινούν και 115 εκατομμύρια ζουν σε επισιτιστική ανασφάλεια.

Δημήτρης Γκιβίσης

ΟΙΕΘΝΗ

Τουρκία: σεισμόπληκτη και πολωμένη πριν από τις εκλογές

Oι εκλογές της 14ης Μαΐου θα βρουν τη γειτονική χώρα να δοκιμάζεται με τις πολλές χιλιάδες νεκρούς και τις τραγικές καταστροφές που προκάλεσαν οι σεισμοί της 6ης Φεβρουαρίου στο νότο της. Για την πλειονότητα των σεισμόπληκτων, αλλά και για μεγάλο τμήμα της τουρκικής κοινωνίας δεν υπάρχει αμφιβολία ότι εκτός από τα πολλά ρίχτερ τεράστια ευθύνη για την πρωτοφανή καταστροφή έχει η ασύνθοτη κατασκευαστική κερδοφορία υπό την προστασία και προς όφελος της κυβέρνησης Ερντογάν. Όπως και στην Ελλάδα με το έγκλημα των Τεμπών, έτσι και εκεί το πόρισμα είναι κοινό: Ο νεοφιλελεύθερος ολοκληρωτισμός σκοτώνει! Γι' αυτό και η οργή περισσεύει...

Οι δημοσκοπήσεις δείχνουν την ετερόκλητη κοσμική ρεμπουπλικανική αντιπολίτευση να προηγείται σαφώς της συμμαχίας ισλαμιστών – ακροδεξιών [μέχρι στιγμής δεν έχει αποσαφηνιστεί αν το αριστερό φιλοκουρδικό HDP, το οποίο, παρ' όλες τις σκληρές διώξεις που υφίσταται διατηρεί εκλογική δύναμη περίπου 10%, θα υποστηρίξει την ενωμένη αντιπολίτευση]. Ωστόσο, στο διάστημα μέχρι τις εκλογές πολλά μπορεί να αλλάξουν προς τη μία ή την άλλη κατεύθυνση. Ο Ερντογάν διαθέτει απόλυτη κυριαρχία στο κράτος, ισχυρούς μηχανισμούς χειραγώησης του πληθυσμού και βεβαίως υψηλά ποσοστά αυταρχισμού στην άσκηση της

πολιτικής του. Ταυτόχρονα, η αντιπολίτευση, εφόσον σωρεύεται η κοινωνική δυσαρέσκεια απέναντι στην κρατική διαχείριση των αιτιών και των συνεπειών των σεισμών, καθώς και στη γενικότερη πολιτική της κυβέρνησης, ιδιαίτερα στα πεδία της οικονομίας και της δημοκρατίας, έχει ελπίδες να διατηρήσει το προβάδισμά της. Αν μάλιστα κατορθώσει να εξασφαλίσει την υποστήριξη του φιλοκουρδικού HDP, μπορεί να «διεμβολίσει» εκλογικά τα εκατομμύρια των διάσπαρτων Κούρδων σε όλη την Τουρκία, μεγάλο μέρος των οποίων συνεχίζει να προκρίνει τον Ερντογάν έναντι της αντιπολίτευσης.

Η τουρκική κυβέρνηση, μετά τους σεισμούς, υπέστειλε την εθνικιστική ρήτορική της και τους «πολεμικούς» τόνους της απέναντι στην Ελλάδα. Όπως και να έχουν τα πράγματα, δεδομένων και των αμερικανοευρωπαϊκών πιέσεων για διάλογο μεταξύ των δύο χωρών, χωρίς βεβαίως να θίγονται οι υπερεξοπλισμοί των δύο πλευρών από τους σπόνσορες του διαλόγου, υπάρχει σοβαρή πιθανότητα οι εκλογές στην Τουρκία και την Ελλάδα να γίνουν χωρίς «θερμά επεισόδια». Ούτως ή άλλως, πάντως, η «διπλωματία των σεισμών» είναι μια πομφόλυγα, που μπορεί να διαλυθεί ανά πάσα στιγμή αν δεν υπάρχει ειλικρινής διάθεση εκατέρωθεν για ειρηνική επίλυση όλων των διαφορών. Παρότι, λοιπόν, επιδιώκουμε διακαώς την απαλλαγή των κοινωνιών μας από τον Μητσοτάκη και τον Ερντογάν, είμαστε

ιδιαίτερα σκεπτικιστές για τον προσανατολισμό των ενδεχόμενων διαδόχων τους στα επίδικα του ελληνοτουρκικού ανταγωνισμού. Σε ό,τι αφορά την Ελλάδα, τονίζουμε πως θεωρείται σχεδόν εσχάτη προδοσία η αποδοχή του διαλόγου για όλα τα ζητήματα που θέτουν οι δύο πλευρές και υπενθυμίζουμε ότι ο ΣΥΡΙΖΑ ως κυβέρνηση στήριξε τον Κύπριο πρόεδρο Αναστασίδη όταν το 2017 στο Κραν Μοντανά ακύρωσε τη διζωνική δικοιονοτική ομοσπονδία στην Κύπρο και πρωταγωνίστησε στην προώθηση του αντιτουρκικού εκβιασμού με τον αγωγό eastmed στην Αν. Μεσόγειο.

Ως Δίκτυο θεωρούμε το διεθνισμό αναπόσπαστο τμήμα του αντικαπιταλισμού και του σοσιαλιστικού μετασχηματισμού και εξ αυτού αναμετριόμαστε με τον εχθρό πρώτα στην ίδια τη χώρα μας. Τούτο σημαίνει ότι στο πεδίο του ελληνοτουρκικού ανταγωνισμού αγωνιζόμασταν και αγωνιζόμαστε για την προσφυγή των δύο κρατών στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης με αντικείμενο διευθέτησης όλες τις διαφορές και στο μεταξύ σύναψη Συμφωνίας Μη Επίθεσης. Ταυτόχρονα, προωθούμε πρωτοβουλίες αλληλεγγύης μεταξύ των λαών και κινήματα αντίστασης στους εξοπλισμούς, την περιβαλλοντοκτόνα εξόρυξη υδρογονανθράκων και την αντιμεταναστευτική θανατοπολιτική στα χερσαία και τα θαλάσσια σύνορα της Ελλάδας με την Τουρκία.

Νίκος Γιαννόπουλος

«Δελτίο Θυέλλης»

Περιοδική έκδοση
του Δικτύου
για τα Πολιτικά και Κοινωνικά
Δικαιώματα

Υπεύθυνος:
Θοδωρής Φέστας

Θεσσαλονίκη: Βαλαωρίτου 20

Αθήνα: Τσαμαδού 13, Εξάρχεια
Τηλ.: 210-38 13 928

e-mail: diktio@diktio.org,
<http://diktio.org>

Αποστολές αλληλεγγύης στους σεισμόπληκτους της Τουρκίας

Στο πλαίσιο της αλληλεγγύης των δύο λαών και των κινημάτων τους, το Δίκτυο συμμετείχε ενεργά σε μια αποστολή τον Φεβρουάριο και σε μια δεύτερη που είναι σε εξέλιξη. Οι αποστολές «στεγάζονται» στην ευρύτερη περιοχή της σεισμόπληκτης Αντιόχειας και γίνονται σε συνεργασία με τις τουρκικές αριστερές οργανώσεις Σπίτια του Λαού και Κόμμα Εργατών, με τις οποίες το Δίκτυο έχει μακρόχρονες σχέσεις. Στόχος των αποστολών είναι η έμπρακτη «χειρωνακτική» αλληλεγγύη (καθάρισμα μπάζων, στήσιμο κοντέινερ για τη στέγαση σεισμόπληκτων, συλλογικές κουζίνες κ.λπ.) και η επικοινωνία με μέλη οργανώσεων, συνδικάτων και δήμων της περιοχής, καθώς και με απλούς σεισμόπληκτους, το υλικό της οποίας θα δημοσιευτεί το επόμενο διάστημα σε αρκετά μέσα ενημέρωσης. Ταυτόχρονα, συνεχίζουμε τη συλλογή χρημάτων για την αγορά κοντέινερ για τη στέγαση σεισμόπληκτων.

Ν.Γ.